

Toimintakäsikirja seurajohtamisen työvälineeksi

Case – Nokian Pyry ry

Hannu Harju

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
2022

Tiivistelmä

Tekijä(t) Hannu Sakari Harju
Tutkinto Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma, Liikunnanohjaaja (amk)
Raportin/Opinnäytetyön nimi Toimintakäsikirja seurajohtamisen työvälineeksi – Case Nokian Pyry ry
Sivu- ja liitesivumäärä 24 + 30
Tämä opinnäytetyö on tehty kuvaukseksi urheiluseura Nokian Pyry ry:n toimintakäsikirjan valmistumisprosessista. Työssä avataan myös urheiluseuran toimintaympäristöä ja toiminnan kehittymistä alati muuttuvassa maailmassa. Toimintakäsikirja kokoaa seuran olemassa olevia ohjeistuksia sekä toimintaperiaatteiden teoriaa yksiin kansiin. Prosessin aikana seuran strategia on päivitetty ja seuralle on laadittu talouden ohjeistuksia, organisaatiokaavio vastuualuekuvauksineen sekä vuosikello. Seuralla on ollut ohjeistuksia ja strategia jo ennen tätä prosessiakin, mutta ohjeet ovat olleet vaikeasti saavutettavissa tai kadonneet toimijoiden vaihtumisen myötä. Strategian päivitys on toteutettu tämän prosessin aikana seuratoimijoita, harrastajia ja harrastajien vanhempia kuunnellen.   Opinnäytetyö on tehty yhdistyksen hallituksen toimeksiannosta. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi seuralle 2018 seuratoiminnan kehittämistukea kahdeksi vuodeksi seurakehittäjän palkkaamiseksi. Tuon kaksivuotisen projektin aikana alkoi Pyryn kasvaminen nykyaikaan. Jäsenrekisteri siirtyi taulukkolaskentaohjelmistosta oikeasti tarkoitukseen sopivalle alustalle, markkinoinnissa alettiin hyödyntämään myös sosiaalista mediaa ja talouden hallintaa alettiin sähköistämään. Projektin seurauksena seurassa toimii edelleen seuratyöntekijä edistämässä toiminnan kehittymistä ja vastaamassa päivittäisistä rutiineista. Toimintakäsikirjan luomista tässä vaiheessa pidetään seuraavana tärkeänä kehitysaskeleena. Sen toivotaan helpottavan toiminnan suunnittelua ja johtamista.   Käsikirjan tarve on ollut suuri, sillä niin seuran hallintotehtävissä kuin lajijaostojen aktiivitoimijoisakin on jonkin verran vaihtuvuutta. Käsikirjan myötä seura saa kattavan ja helposti saavutettavan perehdytyspaketin, johon tutustumalla uudet toimijat saavat hyvän kokonaisvaltaisen kuvan, miten aiemmin on toimittu ja mille periaatteille toiminta pohjautuu. Tälle alustalle kunkin on helppo tuoda oma henkilökohtainen osaamisensa ja kykynsä mukaan joko ohjata tai osallistua toiminnan kehittämiseen. Käsikirjassa olevia asioita on helppo päivittää ja vuosikello toimii osaltaan hallinnon tehtävälähteenä. Näin käsikirja palvelee kokonaisuutena seuran kehittämistä ja toimii, strategian lisäksi, yhtenä seurajohtamisen tärkeimmistä työkaluista. Käsikirja asetetaan kaikkien seuran jäsenten saataville seuran jäsenrekisterin (myClub) tiedostot-osioon.   Tulevien vuosien aikana käsikirjan päivittämisestä vastaa yhdistyksen hallitus. Seuran työntekijöiden, lajijaostojen vastuullisten ja muiden aktiivitoimijoiden tehtävä puolestaan on tuoda esiin havaitsemiaan päivitystarpeita ja esittää uusia ideoita, joiden pohjalta seuran toimintaa voitaisiin viedä eteenpäin ja kehittää. Yhdessä.
Asiasanat Urheiluseura, seurajohtaminen, kehittäminen, toimintakäsikirja, strategia

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Urheiluseurojen toimintaympäristö.....	5
2.1	Seuratoiminta Suomessa	5
2.2	Liikunta- ja urheiluseuratoiminnan kehitys	7
2.3	Vapaaehtoistoiminta.....	7
2.4	Yleiset ongelmat ja haasteet urheiluseuroissa.....	7
3	Urheilujohtaminen	9
3.1	Keskusjärjestöt ja lajiliitot.....	10
3.2	Olympiakomitean rooli.....	10
3.3	Seurajohtamisen työkaluja	11
4	Nokian Pyry ry.....	13
4.1	Historia.....	13
4.2	Organisaatio.....	14
4.3	Arvot, missio ja visio.....	14
4.4	Strategiatyö.....	15
5	Työn tavoite.....	16
6	Työn vaiheet.....	17
7	Työn tuotos	19
8	Pohdinta	20
	Lähteet.....	22
	Liitteet	24
	Liite 1. Nokian Pyry ry:n toimintakäsikirja.....	24

1 Johdanto

Liikunta- ja urheiluseuratoimintaa voidaan pitää Suomen suurimpana kansanliikkeenä. Seuroja on monia erilaisia. Jotkut näistä tarjoavat harrastustoimintaa matalalla kynnyksellä ja jotkut puolestaan erikoistuvat kilpaurheiluun. Yleisin seuran toimintatapa tässä jaottelussa on kuitenkin, että tekee molempia. Yhteiskunnan muuttuessa koko ajan, muuttuu myös urheiluseuratoiminta. Liikunnan ja urheilun mahdollistamisen eri muodot vaihtelevat ja toimintaa järjestävät seurat linjaavat näitä muutoksia strategioissaan. Näissä seuroissa strategian toteuttajina toimii enenevässä määrin palkattua henkilökuntaa yhdessä vapaaehtoisten kanssa. Toimijoiden sitouttamisella turvataan myös harrastamisen kasvatuksellista merkitystä yhteiskunnassa. Ja sitouttamiseen sisältyy paljon johtamisen elementtejä, kuten perehdytystä ja tukea. Liikunnalle ja sen ympärille muotoutuneille kulttuurin ilmentymille on hieman hankalaa kuvitella tulevaisuutta ilman seuroja ja muita järjestöjä. Ja vaikka seurojen toiminta on usein harrastajalle se liikunnan järjestämiskoneiston näkyvin osa, niin kaiken takana valtiokin osallistuu merkittävällä tavalla liikunnan mahdollistamiseen ja tukemiseen. Ja perinteet tällä toiminnalla ovat mittavia, sillä valtiojohtoinen organisoituminen liikunnan järjestämisen saralla alkoi Suomessa heti itsenäistymisen jälkeen. (Itkonen 2021, 78–81)

Niin kauan, kun on ollut urheiluseuroja, on ollut myös urheilujohtamista. Mitä se on? Miten se eroaa normaali johtamisesta? Mihin urheilujohtajia tarvitaan ja mitä he tekevät? On monia kysymyksiä johtamisesta, joita voidaan niputtaa urheilun ja seuratoiminnan ympärille. Lopputulemana voidaan päätellä vastaukseksi, että urheilujohtajia tarvitaan, koska täytyy olla joku, joka hallitsee organisaatiohimmelit ja vastaa institutionaalisesta johtamisesta. (Itani & Tienari 2020, 93)

Väitän, että johtaminen ei ole ruohonjuuritason urheiluseurassa yleensä ensimmäisenä asiana harrastajien mielessä, vaikka sen vaikutukset näkyisivätkin konkreettisina. Kehittäminen ja kestävyys eivät myöskään ole tässä yhteydessä parhaiten maksavia asiakkaita houkuttelevia mainossanoja. Toki nämä asiat ovat erittäin tärkeitä ja vaikuttavat kokonaiskuvaan, mutta luulen silti, että etenkin lasten ja nuorten harrastusten pariin tuleville tärkeimpiä asioita ostopäätöksessä lienevät vastaukset kysymyksiin mitä, missä, milloin ja mihin hintaan.

Tämän opinnäytetyön tuloksena tuotetaan urheiluseuralle yksi johtamisen työkalu, toimintakäsikirja, joka tulee antamaan seuralle konkreettisen välineen johtamiseen uusien toimijoiden perehdyttämisen tukemisen kautta. Tässä työssä tuotettava materiaali pyritään laatimaan niin, että se antaa jatkossa ihmisille tasa-arvoiset mahdollisuudet tulla toimintaan mukaan ja, että yhtenä johtamisen keinona se tukisi välittämisen osoittamista sekä sitouttaisi ihmisiä paremmin seuran muodostamaan perheeseen.

2 Urheiluseurojen toimintaympäristö

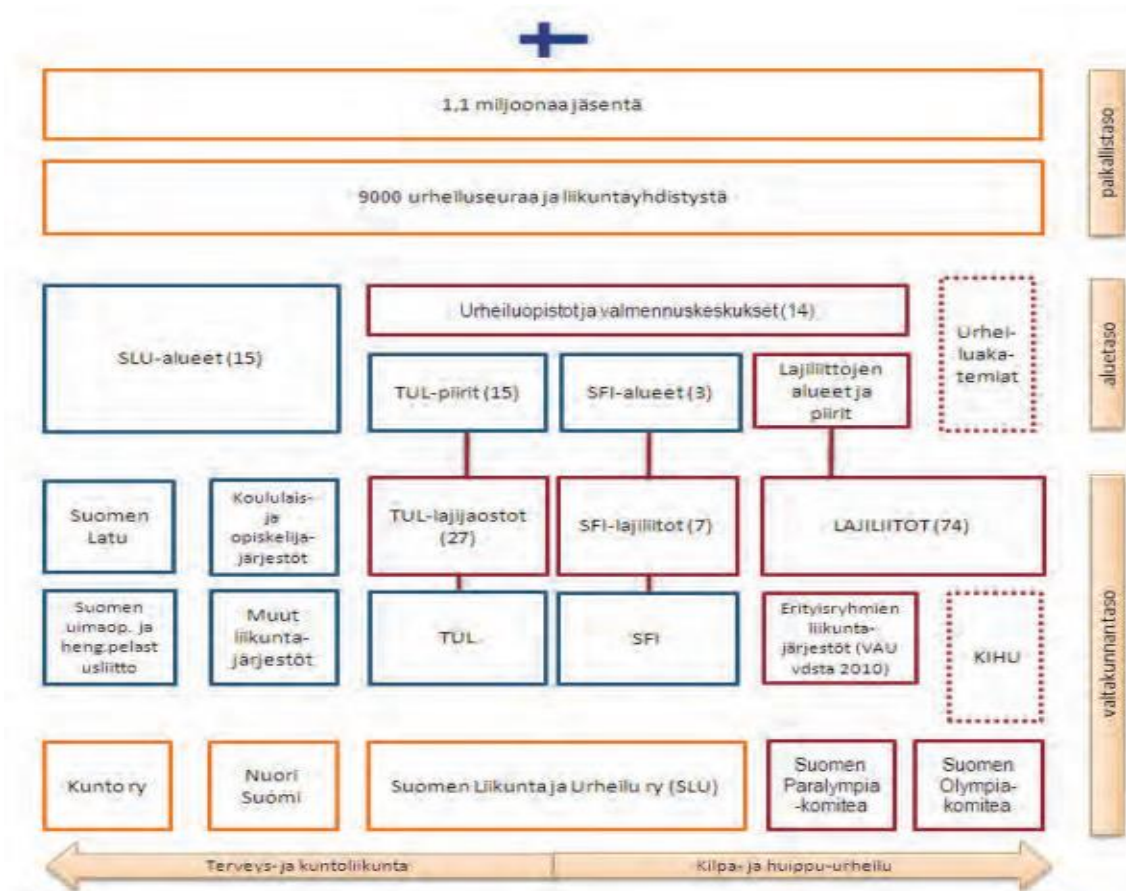
Yhteiskunnalliset muutokset sekä ihmisten käyttäytymisen muuttuminen aiheuttavat väkisinkin muutoksia myös urheiluseurojen toimintaan. Väestön ikääntyminen, digitalisaatio ja erilaiset yhteiskunnan rakenteen muutokset muuttavat seuroihin kohdistuvia odotuksia. Kasvatuksellisten näkökulmien ja palveluiden monipuolistaminen luo jatkuvaa resurssitarvetta ja -pulaa. Samanaikaisesti kilpailun kiristyminen kasvaa ja ihmisten sitoutuvuus toimintaan muuttuu. Ihmiset myös odottavat seuratoiminnalta erilaisia asioita kuin aiemmin. Nyky-yhteiskunta on opettanut ihmisille laatutietoisuutta, jota sovelletaan myös harrastamiseen ja liikuntaan. Kilpailukenttä on kokenut muutoksen, kun yrittäjät kilpailevat perinteisten seurojen kanssa samoista maksavista asiakkaista tarjoten vastaavia palveluita, kuitenkin edelleen yrity maailman taloudellisilla realiteeteilla. (Koski & Mäenpää 2018, 19)

Vielä 1960-luvulla harrasteliikunnan merkitys seurojen strategioissa oli vähäisempää. Kaikesta piti kilpailla ja olla kilpailutoimintaa. Pikkuhiljaa kuntasektorin aloitteesta seurat alkoivatkin ottaa enemmän roolia myös laajamittaisen kuntoliikunnan kehittämisessä. Seurojen on ollut pakko hakea uusia yhteistyökumppaneita ja malleja, joilla saadaan vähäisetkin harrastajamäärät eri lajeissa pysymään. Toisaalta kilpailutoiminnan järjestämiseen on ollut elinehtona myös harrastustoiminnan massa, joka takaa tietyn määrän aktiivisia seuratoimijoita. (Itkonen 1996, 416–418)

2.1 Seuratoiminta Suomessa

Suuri osa suomalaisista kuuluu johonkin urheiluseuraan. Vuonna 2016 seurojen jäsenmäärä on keskimäärin 359. Alan trendi on pitkään ollut, että yleisseuroista eriydytään omiksi pieniksi seuroiksi ja toisaalta myös pieniä, marginaalilajien seuroja tulee lisää koko ajan. Ilmiöstä kertoo osaltaan myös se, että samaan aikaan sekä pieniä alle 50:n jäsenen seuroja sekä isoja yli tuhannen jäsenen seuroja on koko ajan enemmän. (Koski & Mäenpää 2018, 48)

Liikunta ja kaikki muukin kulttuuri synnyttää myös jatkuvasti uusia ilmiöitä. Niistä osa vakiintuu synnyttäen puolestaan lisää vakiintuneita rakenteita. Jakautuminen erilaisiin kategorioihin, kuten huippu-urheiluun, lasten ja nuorten liikuntaan, massaliikuntaan sekä aikuisliikuntaan on jo kaikille liikunnan ja urheilun parissa työskenteleville tuttua. Joskin Suomessa organisoituminen on pidemmällä kuin esimerkiksi Ruotsissa tai Norjassa. Viimeisten vuosien aikana urheilun organisoinnissa on toki tapahtunut muutoksia, kun keskusjärjestöjä on välillä lakkautettu, uudistettu ja yhdistetty. Oheinen kuva (kuva 1), osin vanhentuneista tiedoista huolimatta, antaa kuitenkin käsityksen järjestäytymisen kansallisesta mallista. (Mäkinen 2010, 7)

Kuva 1. Urheilun organisoitumisen malli Suomessa yli kymmenen vuotta sitten. (Mäkinen 2010, 16)

Merkittävin väestön liikuttamisen organisaatiotaso on urheiluseurat. Kaksi kolmasosa lapsista ja nuorista liikkuu jossakin seurassa. Seuratoiminta perustuu Suomessa laaja-alaiseen vapaaehtoistoimintaan ja tämä mahdollistaa suuren liikuntamäärän järjestämisen kohtuullisilla kustannuksilla. Seuratoiminta toimii samalla myös kilpa- ja huippu-urheilun sekä urheilutapahtumien järjestämisen perustana. Viime vuosina liikunnan ja urheilun järjestämisen työllistävä vaikutus on ollut kasvussa, kun mittavan vapaaehtoistoiminnan lisäksi ammattimaisuus seuroissa on alkanut lisääntyä ja työsuhteisiin rekrytoitavien valmentajien määrä on kasvanut. Tämä ilmiö on toki tuonut tullessaan myös vaatimustason nousua sekä harjoitusten järjestämisen intensiteetin lisääntymistä. Ne puolestaan aiheuttavat painetta kustannusten kasvulle. Toisaalta lasten ja nuorten liikunnan järjestämisen ammattimaistuminen tarkoittaa myös sitä, että toiminta on monipuolistunut ja harrastajalle houkuttelevampaa. Tämä ilmiö puolestaan ehkäisee osaltaan harrastajakatoa ja drop-out-ilmiötä. (Valtioneuvosto 2018, 35)

2.2 Liikunta- ja urheiluseuratoiminnan kehitys

Liikunta- ja urheiluseuratoiminnalla on Suomessa pitkät perinteet. Reilusti 1800-luvun puolelle ulottuva liikunnan järjestäytyminen on aina kuulunut suomalaiseen kulttuuriin. Seuroja ja yhdistyksiä on perustettu kiihtyvällä tahdilla näihin päiviin asti ja perustetaan edelleen. Toissa vuosisadan loppupuolella luku- ja kirjoitustaidon yleistyminen edesauttoi yhdistysajattelun leviämistä. Samaan aikaan rautatieverkoston sekä puhelinlinjojen kehittyminen tahditti osaltaan tätä trendiä. 1900-luvun alussa säätyläiset loivat yhdistymisvapauden ja se käynnisti työläisten järjestäytymisvimman myös liikunnan saralla. Suomen itsenäistymisen aikaan työläisurheilu oli kasvanut erilleen ja kukoisti loistossaan. Vuoden 1918 tapahtumien takia, työläiset menettivät oikeutensa kilpailutoimintaan ja työläisseurojen toiminta eriytettiin SVUL:sta omilleen. (Itkonen 1996, 26–28)

Sattumien ja tuurin seurauksen päivälleen vuosi sisällissodan alkamisen jälkeen 26. tammikuuta 1919 kokoontui työläisurheiluseurojen edustajia Helsinkiin raittiusseura Koiton seuratalolle. Tapauksessa syntyi Työväen Urheiluliitto TUL. Sisällissodan jäljet näkyivät todella selvästi pitkälle TUL:n alkutaipaleella. Heijastukset ilmenivät paitsi urheilun järjestämisessä, niin myös työelämässä, politiikassa, tieteessä, taiteessa, koulutuksessa ja oikeastaan ihan kaikessa. Liiton tehtävänä on alusta asti ollut urheiluvallistus, liikunnallisten elämäntapojen vaaliminen, terveellisen elämän opettaminen sekä kilpailuvietin tyydyttäminen. (Hentilä 2019, 13–16)

2.3 Vapaaehtoistoiminta

Seuroissa, yhdistyksissä ja järjestöissä vapaaehtoisten määrä on viime vuosina jopa lisääntynyt, mutta omistautuminen toiminnalle on muuttanut samalla muotoaan. Siinä missä ennen sitouduttiin vuosiksi vapaaehtoistoimintaan ja pysyttiin samassa järjestössä pitkään, nykyään toiminta on enemmän pop-up-luonteista ja yhteisössä toimitaan verraten aktiivisesti jopa lyhyen kurssin tai kauden ajan ja sitten ihmiset katoavat jonnekin. Vapaaehtoistyön vaihtelevassa aallokossa seuroilta odotetaan koko ajan enemmän ja enemmän. Julkisen puolen rahoitusmallien leikkaus ja väheneminen siirtää painetta toiminnan järjestämisestä kolmannelle sektorille. (Heikkala, Krook & Pekkarinen 2014, 16–18)

2.4 Yleiset ongelmat ja haasteet urheiluseuroissa

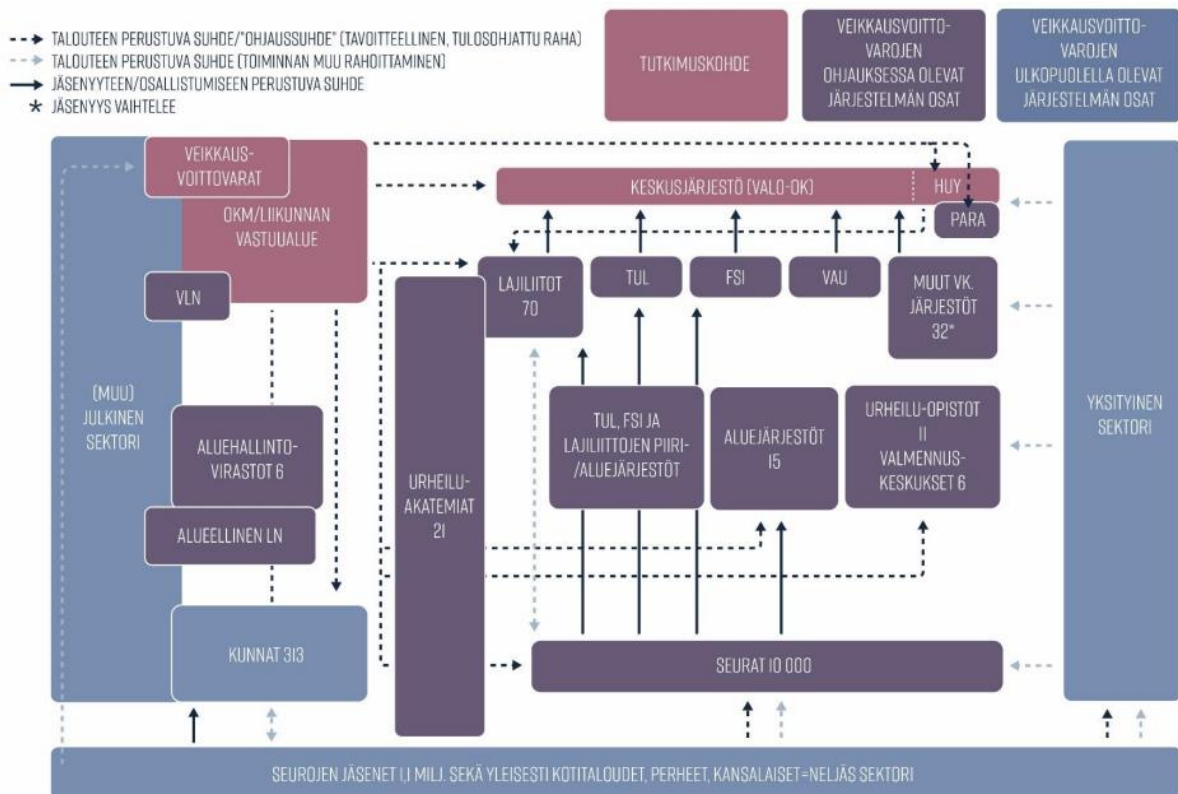
Seuratoiminnan yleisimpinä haasteina pidetään toiminnan mahdollistavaan infrastruktuuriin, rahan ja ihmisiin liittyviä seikkoja. Viimeisimpään tarkennuksena vapaaehtoihin ihmisiin ja heidän rekrytointiinsa kytkeytyviä seikkoja. Vaikeinta ja haastavinta on kuitenkin ehkä johtaminen. Yritysmäinen tehokkuus ja seuratoiminnan pohja vapaaehtoistyönä ovat haastava yhdistelmä. Seura

pitäisi tuntea ja sen arki pitäisi osata pyörittää. Samalla tulisi vielä osata kehittyä ja uudistaa. Sidosryhmiä tulisi osata kuunnella ja harrastajien vanhempia miellyttää. Muita yhtä haastavia asioita voivat olla myös yhteisöllisyyden ja hyvän ilmapiirin luomisessa onnistuminen tai valmennuslinjojen ja -järjestelmien jalkauttaminen. Yhtenäistämistä nyt puhumattakaan. Seurajohdon työkalupakissa tulisikin olla realismi ja selkeät tavoitteet päällimmäisenä. (Mäenpää & Korkatti 2012, 22–25)

3 Urheilujohtaminen

Urheilujohtaminen on organisaatioiden hallintaa, institutionaalista johtamista. Varsinainen urheilujohtaminen voidaan jakaa isojen järjestöjen ja urheilun järjestämismallista vastaavaan johtajuuteen sekä seurojen toimivaan johtoon ja palkollisten johtamiseen. Helppoa se ei ole. Aina tuulee. Aina kun kilpailu joku urheilijoista epäonnistuu, alkaa tutista siitä urheilumuodosta vastuussa olevan urheilujohtajan jakkara. Suomessakin urheilujohtamisella on jo pitkät perinteet ja aika on näyttänyt, että usein maamme urheilua johtavilla henkilöillä on myös urheilijatausta. Naiset eivät ole historian saatossa näissä kabineteissa juurikaan vaikuttaneet, mutta tähänkin on ollut havaittavissa muutosta. Kaiken kaikkiaan suomalaisen urheilun johtaminen vaatii laaja-alaista kokonaisuuksien hahmottamista, sekä erilaisten riippuvuussuhteiden ymmärrystä. Nämä korostuvat, kun yrittää hahmottaa miten kaiken liikunta- ja harrastustoiminnan järjestämiskoneisto (kuva 2) toimii. (Itani & Tienari 2020, 93–99)

Kuva 2. Suomalaisen urheilujärjestelmän kaavio viiden vuoden takaa. Muutoksia tämän jälkeen ovat olleet mm. Valon (Olympiakomitea) ja Vau:n (Paralympiakomitea) sulautuminen isompiin kattojärjestöihin. (Lehtonen 2017, 28)

3.1 Keskusjärjestöt ja lajiliitot

Urheilujohtamiseen kuuluu olennaisesti urheilun organisointi ja järjestämistapa. Ymmärtääkseen suomalaista liikunnan toimintakenttää on hahmotettava hieman mennyttä. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa osaltaan liikuntapolitiikan johtamisesta ja kehittämisestä, sekä yleisestä rahoituksesta. Yleisenä asiantuntijaelimenä on ministeriön alaisuudessa toimiva valtion liikuntaneuvosto. Liikunnan järjestämisen mahdollistavat organisaatiot saavat rahoituksensa suurelta osin veikkausvoittorahoista ja ovat merkittäviä toimijoita liikunnan ja hyvinvoinnin saralla. Saamaansa rahoitusta keskusjärjestöt jakavat alaspäin kukin omalla tavallaan koulutusten, tukien ja järjestetyn toiminnan kautta. (Lehtonen 2017, 32)

3.2 Olympiakomitean rooli

Suomen olympiakomitea on voittoa tavoittelematon järjestö, jolla on toimivalta Suomen alueella. Järjestö on saanut Kansainvälisen olympiakomitean tunnustuksen vuonna 1907 ja se on sitoutunut noudattamaan olympialaisten peruskirjan sääntöjä sekä antidopingsäännöksiä. Olympiakomitean tarkoitus on toiminta-alueellaan edistää liikunnan, harrastamisen ja urheilun mahdollisuuksia ja kehittää ja suojella olympialiikettä. Järjestö vastaa Suomen osallistumisesta olympialaisiin. Se vahvistaa kansalaisten liikuntatoimintaa, edistää ja kehittää huippu-urheilua sekä vahvistaa liikuntakulttuurin yhteiskunnallista asemaa. Toimintansa ja tarkoituksensa toteuttamiseksi olympiakomitea lähettää urheilijoita olympialiikkeen järjestämiin kilpailuihin ja kehittää seuratoimintaa. (Olympiakomitea 2021)

Urheiluseurojen toiminta on muutoksessa. Harrastajien odotukset seurojen toimintaa kohtaan kasvavat ja toiminta ammattimaistuu. Digitalisaatio lyö oman panoksensa toiminnan kehittymisen virtaan. Väestö ikääntyy ja palveluiden monipuolisuus sekä kestävyys punnitaan monilla tavoin. Seurat ovat pakotettuja hakemaan uusia toiminta- ja ansaintamalleja. Uusia sisältöjä täytyy luoda ollakseen houkutteleva ja kilpailukykyinen. Samaan aikaan vapaaehtoistekijöiden toimintamallit ja sitoutuneisuus muuttuu. (Olympiakomitea, 2017)

Seurojen toimintaa analysoidessa esiin puskee ilmiö ”emoseura” -ajattelun katoamisesta ja keskittymisestä ryhmäorientoituun toimintaan. Yhä useampi ihminen kokee muun muassa talkootoiminnan toteutuvan nimenomaan joukkue- ja ryhmätasolla, eikä koko seuran puitteissa. Samaan aikaan pitkän ajan sitoutuneisuus johonkin yhteen seuraan vähenee ja tilalle tulee äkkipikaisia aktiiveja, jotka katoavat yhtä nopeasti kuin ilmestyivätkin. (Koski & Mäenpää 2018, 46–48)

Urheiluseuratoiminnan muutoksessa on huomattu miten tärkeää ovat kunnossa olevat prosessit, mutta vielä tärkeämmäksi on nousemassa ne prosesseja pyörittävät ihmiset. Pitkään on menty niin, että kaiken toiminnan huomio on harrastajissa ja on unohdettu se, että mitään ei tapahdu ilman toimijoita. Jos vapaaehtoisten johtaminen on riittävän laadukasta, se motivoi mukana olevia ihmisiä ja auttaa kehittämään toimintaa. (Aarresola 2020, 8–9)

3.3 Seurajohtamisen työkaluja

Liikunnan lajijärjestöt, aluejärjestöt ja olympiakomitea tarjoavat paljon työkaluja seurajohtajille ja liikunnan parissa toimiville aktiiveille. Näistä merkittävimpinä lukuisat koulutukset, joita on saatavilla paitsi valmentamisen, myös seuratoiminnan kehittämiseksi. Koulutuksia tukee erilaiset laatujärjestelmät (esim. tähtiseura) ja auditoinnit. Seurajohtamisen työkaluja ovat myös moniin eri tilanteisiin sopivat toimintaohjeet (vastuunjakotaulukot, viestintäohjeet, opas ongelmatilanteiden selvittämiseen) ja valmiit pohjat, joiden mukaan voi esimerkiksi laatia tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman, toimintakäsikirjan tai vaikkapa perustaa kokonaan uuden seuran. Talouden hoitoon on saatavilla ohjeita ja ohjelmistosuosituksia. Myös tietosuojan ja sosiaaliseen mediaan koulutetaan. Olympiakomitean työkalupakki seurajohtajille käsittää siis paljon erilaisia keinoja auttaa ja helpottaa vapaaehtoisten tekemistä, sekä johtaa toimintaa ja tuottaa laadukasta toimintaa. Vuonna 2021 Tähtiseura -ohjelma auttoi yli 800 seuraa kehittämään toimintaansa. Olympiakomitean tukeman harrastamisen Suomen mallin avulla tavoitettiin yli 400 000 koululaista harrastuksella ja ”Vastuullinen valmentaja” -verkkokoulutuksen kävi yli 3000 henkilöä. (Olympiakomitea 2022a)

Olympiakomitea tarjoaa seuroille johtamisen työkaluja siis varsin monipuolisesti. Näistä suuri osa kerääntyy Tähtiseura -tunnustuksen alle. Lyhykäisyydessään sen ajatus on, että saadessaan Tähtiseura -statuksen, on seuran tullut käydä läpi hyvin yksityiskohtainen prosessi toimintansa eteenpäin viemiseksi. Prosessin kuluessa seuran tulisi pohtia nykytilaansa ja katsoa avoimesti kehityskohteita sekä toimia koko ajan avoimesti. Kehityskohteiden tunnistamisen jälkeen seurassa korjataan asioita kuitenkin koko ajan uudelleen reflektoiden ja omaa tekemistä tarkkaillen. Tähtiseura -kehitysprosessissa on monta eri osa-aluetta. On johtaminen ja hallinto, urheilutoiminta, seuran ihmiset ja aineelliset resurssit. Näiden asioiden ympärille pysähdytään tarkastelemaan mitä voisi tehdä paremmin. Kunkin asian kohdalla mietintä pohjautuu niille laatutekijöille, joita kyseisestä asiasta halutaan nähdä ja ulosmitata. Konkreettisempia teemoja näiden osa-alueiden sisällä on johtaminen, hallinto, viestintä, urheilijan polku, valmennuslinjaukset, voimavarat ja yhteisöllisyys sekä talous ja olosuhteet. Eli kaikilla näillä sektoreilla pohditaan prosessin aikana parannuksia ja tehdään niitä. Lopulta suoritetaan auditointi ja seuralle annetaan lista kehittämistoimista, joilla seura voi tulevaisuudessa parantaa toimintaansa. Tällaisen strukturoidun prosessin sisällä on seuroille

valmiiksi mietittyjä toiminnan kehittämissaskeleita ja työkaluja, joita voi käyttää ja hyödyntää jo prosessin aikana tai jatkokehitysvaiheissa. Esimerkiksi valmiit pohjat seurakyselyihin. Seurakyselyt ovat hyvä keino selvittää seuran tilaa tietyin väliajoin ja valmiiden pohjien avulla saavutetaan vertailukelpoista tietoa, kun kysymykset peräkkäisissä kyselyissä ovat osittain samoja. Työkaluja löytyy myös yhteisön kehittämiseen. Erilaisia tiimityöskentelyn tukimalleja on useita. Niillä saadaan selvitettyä ryhmädynamiikkaa ja luotua totutuista toimintatavoista dokumentoituja menettelytapahojeita. Tähtiseura –merkki on ehdoton tae laadukkaasta toiminnasta ja toimii siten houkuttelevuustekijänä seuran markkinoinnissa. (Olympiakomitea 2022c)

4 Nokian Pyry ry

Nokian Pyry on kotikaupunkinsa Nokian suurin urheiluseura. Seuran jäsenmäärä on vaihdellut vuosien saatossa paljon. Suurimmillaan se on ollut noin 2800 ja vuonna 2021 maksaneita jäseniä, kunniajäseniä ja vapaajäseniä oli yhteensä noin 1400. Viimeksi kuluneenakin toimintavuonna yleisurheilu- ja vapaa-ajan toimiva Pyry on sääntöjensä mukaisesti edistänyt terveellisiä elämäntapoja toimintakentällä, vaalinut monipuolisesti eri liikuntamuotoja, huomionnut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat sekä toiminut kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Seura kuuluu kolmeentoista eri lajiliittoon ja keskusjärjestöön. Harrastajamäärältään suurimpina lajeina tänä päivänä näyttäytyvät uinti, voimistelu, paini, jalkapallo ja yleisurheilu. Vaikka koronapandemialla onkin ollut toimintaan kohtalaisia, ja taloudellisestikin merkittäviä vaikutuksia, niin myös positiivisia merkkejä on nähtävillä. Liikkumisen arvostus on noussut ja mukana olevien aktiivitoimijoiden digitaidot ovat kehittyneet huimin harppauksin. (Vuorinen 9.4.2022)

Suomalaisessa urheilu- ja liikuntakulttuurissa Nokian Pyry luetaan ehdottomasti suurseurojen joukkoon. Seuran toiminta on läpi pian 120-vuotisen historian ajan ollut esimerkillisen monipuolista ja virikkeellistä. Pyry on kaikille muille upea esimerkki yhteisöstä, joka on pystynyt ottamaan haasteet vastaan ja mukauttamaan toimintaansa ajanmukaiseen ja aikakautta kuvaavaan muotoon megatrendeineen ja muoti-ilmiöineen. (Koivisto 2005, 7)

4.1 Historia

Viime vuosisadan alussa Helsingistä muuttanut painin ja soudun taitaja, olympiaurheilija Knut Lindberg (1880–1930) oli aloitteellinen uuden kotikylänsä urheilun kehittämiseksi. Hän sai houkutelua työväen johtomiehet Yrjö Sirolan ja Edvard Valppaan laittamaan alulle yhdistyksen perustamisen. Perustavassa kokouksessa 14. maaliskuuta 1905 oli läsnä kolmisenkymmentä liikunnasta kiinnostunutta. Hieman myöhemmin, kun yhdistyksen virallista nimeä päätettiin, ehdolla olivat ”Väkevä” ja ”Pyry”, joista jälkimmäinen tuli valituksi neljän äänen erolla. Alkuperäisiä lajeja seurassa olivat paini, voimistelu ja yleisurheilu. (Koivisto 2005, 6)

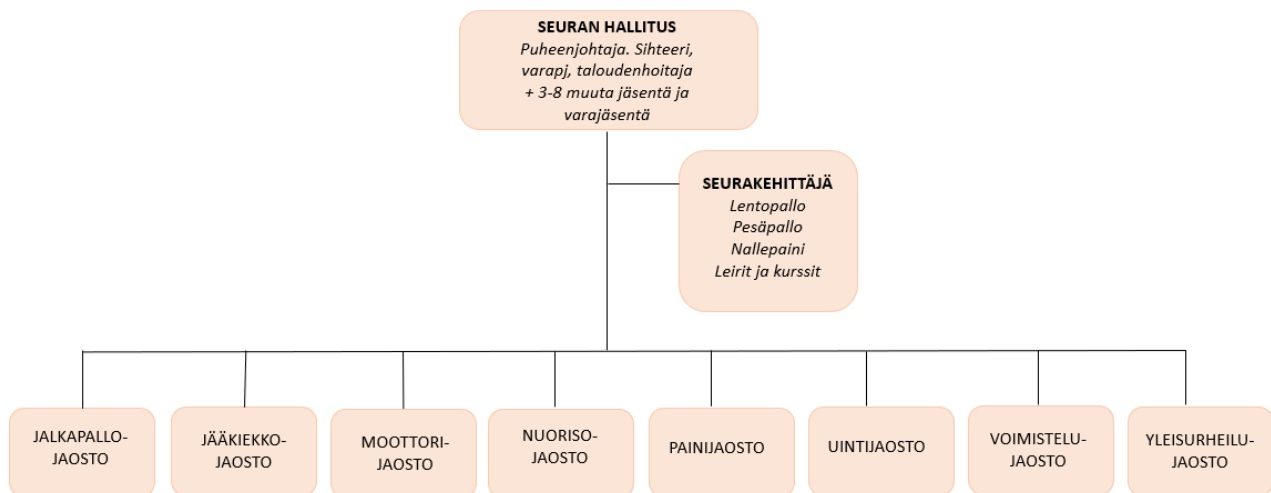
Nokian Pyryn historiassa peilautuu näkyvästi isomman kansallisen kahtiajaon SVUL:n ja TUL:n välinen kujanjuoksu. Toiminnan alkuvuosina kiellettiin joidenkin kenttien käyttö työläisten liikunnassa ja koko ajan oli jonkinlainen ristiriita siitä mitä punaiset saavat tehdä ja mitä eivät. Tämä ohjasi työläisliikuntaa ja Pyryäkin järjestämään innovatiivista varainkeruuta (mm. sisävesiristeilyitä) sekä pohtimaan omien kilpailujen järjestämistä. Ajoittain paikallistasolla asiat olivat niin hankalia, että leirien sisälläkin oli isoja erimielisyyksiä. Tämä aiheutti jopa keskusteluja toiminnan lakkauttamisesta, mutta ne eivät lopulta konkretisoituneet. (Koivisto 2005, 41)

4.2 Organisaatio

Seuran ympärivuotista toimintaa johtaa yhdistyksen hallitus, joka kokoontuu säännöllisesti kolmen viikon välein tai tarvittaessa. Ylin päätösvalta, niin kuin yhdistyksissä yleensä, on yleiskokouksella. Yleiskokouksia Pyryllä on sääntöjen mukaisesti normaalisti kaksi kertaa vuodessa. Syksyllä muun muassa käydään läpi seuraavan vuoden budjetti, toimintasuunnitelma ja valitaan hallituksen toimihenkilöt sekä muut jäsenet. Keväällä puolestaan muun muassa hyväksytään tilinpäätös ja edellisen vuoden toimintakertomus. (Nokian Pyry, 2022a)

Lajijaostojen tehtävänä on järjestää toimintaa ja vastata päivittäisten harrastustoimintojen suunnittelusta sekä operatiivisesta toiminnasta. Jaostojen päätäntäelimissä on 3–6 henkilöä koordinoimassa lajitoimintaa. He ovat auttamassa harrastusryhmien valmentajia ja muita aktiiveja suoriutumaan perustehtävistään mahdollisimman hyvin. Jaostojen aktiivit ovat kaikki vapaaehtoisia, mutta useimmat valmentajat ovat työsuhteessa seuraan, joten he saavat palkkaa.

ORGANISAATIOKAAVIO - NOKIAN PYRY RY

Kuva 3. Nokian Pyryn organisaatio vuonna 2022 (Nokian Pyry 2022b)

4.3 Arvot, missio ja visio

Vuonna 2021 seurassa toteutettiin strategian päivitys ja se onnistui seuran hallituksen mielestä hyvin. Pohjatyö oli riittävän laaja ja toteutus monilla tavoin osallistavampi kuin aiemmilla kierroksilla. Työn tuloksensa saatujen arvojen, mission ja vision suhde aiempiin strategiakerroksiin oli ihailtavan samankaltainen, mutta uudistunut ja virkeä. Seuran arvot ovat laatu, vastuullisuus sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kaikessa toiminnassa. Laatu näkyy toiminnan kehittämisen, toimijoiden kouluttamisen ja suunnitelmallisuuden kautta. Koulutus ja pyrkimys kehittymiseen on aina ollut

seuratoiminnan kivijalka. Vastuullisuus tarkoittaa avoimuutta, terveellisten elämäntapojen noudattamista ja edistämistä, sekä ihmisten välistä kunnioitusta. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tärkeimpinä elementteinä pidetään sitä, että kaikilla on samanlaiset mahdollisuudet harrastaa Pyryssä ja kaikki harrastaja ovat tasavertaisessa asemassa. (Vuorinen 9.4.2022)

4.4 Strategiatyö

Nokian Pyryn strategian päivitys tuli ajankohtaiseksi vuoden 2020 lopulla, kun edellinen strategia-kausi oli päättymässä. Koronapandemian rajusti runnellessa harrastustoiminnan järjestämistä, odotukset uuden strategian laatimista kohtaan olivat ristiriitaisia. Toisaalta ihmiset vaikuttivat olevan kauhean väsyneitä kaikkeen ylimääräiseen, mutta toisaalta taas pandemian myötä tutuksi tulleet etämahdollisuudet ja jatkuvan koronaviestinnän vuoksi tutuksi tulleet nimet ja ihmiset antoivat työlle uudenlaisia mahdollisuuksia. Strategiatyö lähti käyntiin alkuvuonna 2021 seuran hallituksen ajatushautomosta. Seurakehittäjän vastuulle annettiin prosessin koordinointi ja työskentelytapojen sekä -paikkojen suunnittelu ja järjestäminen. (Katajainen 10.4.2022)

Strategian luomisessa on kyse kauaskantoisen ison tavoitetilan, unelman, saavuttamisesta ihanneellisessa toimintaympäristössä. Usein strategian päivittämisen yhteydessä pohditaan kysymystä, että missä halutaan olla viiden vuoden päästä. Koko prosessia voisi kuvata kuin kartan piirtämiseksi lähtötilanteesta kohti päämäärää. Unelmien tavoittelu ja niistä kiinnipitäminen tarkoittaa väistämättä sitä, että seura kehittyy ja kulkee oikeaan suuntaan. Keskeisenä asiana strategiaprosessissa on, millaisia valintoja seura tekee tavoitellessaan unelmaansa, mihin keskitytään ja millaisia resursseja käytetään ja hankitaan. (Heikkala, Krook & Pekkarinen 2014, 8–11)

Pyryn strategiaprosessi käynnistettiin siis seuran hallituksen toimesta. Ideariihessä esiin nousseiden asioiden pohjalta hallitus pohti mitä haluaa tietää ja kuinka konkreettisia asioita se haluaa prosessin lopussa nähdä. Hallitus ohjeisti seurakehittäjää aloittamaan ihmisten kuulemiset etäpalavereilla Teams -sovelluksessa. Näitä kokouksia pidettiin kaikkiaan kolme ja niihin kutsuttiin seuran aktiivitoimijoita lajijaostoista sekä harrastajien vanhempia. Kaikissa näissä etäpalavereissa oli siis sama sisältö ja tavoitteena oli saada mahdollisimman väkeä kuultua yhdessä. Osallistujia oli hyvin, vajaa neljäkymmentä, näissä kolmessa istunnossa. Muutama ihminen osallistui useampaan kuin yhteen keskustelutilaisuuteen. Palavereissa keskityttiin valittujen ydinkysymysten äärelle seurakehittäjän pohjustaessa aiheet ja nostamalla esiin esimerkkejä suomalaisesta urheilu- ja seuratoiminnasta. Näitä tärkeitä kysymyksiä olivat; *Mitä varten olemme olemassa? Missä olemme jo hyviä? Missä meillä tarve kehittyä?* ja *Mitä me olemme viiden vuoden päästä, jos tiellämme ei ole mitään esteitä?* (Katajainen 10.4.2022)

5 Työn tavoite

Tämän opinnäytetyön tavoite oli tuottaa toimeksiannolla Nokian Pyrylle seurajohtamisen työvälineeksi toimintakäsikirja. Seuran aktiiviset vapaaehtoiset vaihtuvat hallituksessa ja jaostoissa suhteellisen usein, ja seuran hallituksen jäsenten osallistuminen kestää yleensä muutaman vuoden, kun se ennen on ollut mahdollisesti kymmeniä vuosia. Tämä opinnäytetyö ja toimintakäsikirja tehdään palvelemaan seuran johtotehtävissä olevia, jotta he saavat käsityksen toimeen tullessaan mitä on tehty aiemmin, millaisia ohjeita on olemassa ja esimerkiksi, miten seuran toiminta jakautuu vuosittain aikajanelle. Toimintakäsikirjan avulla uusi toimija pääsee helpommin mukaan, eikä kaikkea tarvitse keksiä ja luoda uudelleen. Näin myös lajijaostoille ja pitkän linjan harrastajille tulee selvemmäksi toimintaperiaatteet ja rutiinit. (Katajainen 10.4.2022)

Toimintakäsikirjassa on tarkoitus tuoda seuran hallinnossa oleville sekä sinne tuleville esiin seuran peruseriaatteita ja kivijalkoja, joihin voi turvautua etenevällä seurajohtajan urallaan. Yhteiskunnalliset tilanteet ja esimerkiksi lajien harrastamismahdollisuuksien kysyntä vaihtelee suuresti, ja siksi on myös tärkeää tarkastella tätä asiakirjaa sovituin väliajoin.

Käsikirjan merkitys myös toiminnan laatua mitattaessa on suuri. Se kertoo hyvin tiivistetysti asioista, joita seurassa on mietitty ja joiden varaan laatulupauksia annetaan. Siinä mielessä toimintakäsikirja palvelee hyvin myös ihan kaikkia harrastajia ja muitakin sidosryhmiä, vaikka ensisijaisesti se onkin tarkoitettu seuran sisäiseen käyttöön toiminnan jatkumisen turvaamiseksi, laadun tarkkailemiseksi ja osaltaan myös jo tehtyjen asioiden luetteloksi.

6 Työn vaiheet

Olympiakomitean tähtiseura -hankkeessa pidetään kehittämisen punaisena lankana avoimuutta, jatkuvuutta, ihmisistä välittämistä sekä käytössä olevien työkalujen hyödyntämistä seuran laatustatuksen ja johtamisen parantamisessa. Toimintakäsikirja on yksi seurajohdon työkaluista, joilla toimintaa voidaan viedä eteenpäin ja kehittää. Sillä myös sitoutetaan ihmisiä seuraan ja motivoidaan vapaaehtoisia mukaan. (Olympiakomitea 2022c)

Ensimmäiset ajatukset toimintakäsikirjan kokoamisesta syntyivät vuonna 2021 toteutetun seuran strategian päivityksen yhteydessä. Prosessin eri vaiheissa nousi esiin tarve jollekin strukturoidulle tavalle tuoda helposti esiin erilaiset ohjeet ja käytännön toimintatavat. Ihmiset seuran hallinnon eri tehtävissä vaihtuvat vuosien kuluessa jonkun verran ja seurassa on pidetty erityisen tärkeänä, että hiljainen tieto siirtyy uusille vastuunkantajille oikealla tavalla ja totuudenmukaisesti. (Katajainen 10.4.2022)

Ensimmäisenä seurassa alettiin etsimään tietoa toimintakäsikirjojen laatimisesta ja olympiakomitean ohjeistukset kilpailu- ja huippu-urheilun johtamisesta löytyivätkin nopeasti. Aineistoon tutustuttiin ja alettiin pohtimaan kuinka paljon erilaiset seurat ovat niitä käyttäneet. Tietoa etsittiin verkosta urheiluseurojen sivuilta ja myös Theseus -tietokannasta. Jos näistä löydettyistä esimerkeistä nostaa pari esiin, niin Sini Hokkasen 2019 Äänekosken Urheilijoille tekemä opinnäytetyö *Toimintakäsikirja seurakehittämisen työkaluna* (Hokkanen 2019) sekä Lappeenrannan Urheilumiesten *Toimintakäsikirja* (Lappeenrannan Urheilu-miehet 2018) avasivat silmiä ja jalostivat pohdintaa eniten. Jälkimmäisessä näistä tutustuttiin enemmän sisältöön ja asioihin toimintakäsikirjan sisällä, kun taas Hokkasen työssä tutustuttiin hieman enemmän prosessiin käsikirjan laatimisen takana. Näiden pohjalta alettiin rakentamaan kokonaisuutta omalle yhteisölle. Seurassa etsittiin urakalla omia ohjeistuksia erilaisista lähteistä, pöytäkirjoista, nettisivuilta, jäsenrekisteristä ja toimiston tietokoneen tiedostoista. Tietoja löytyi kohtuullisen helposti, mutta ongelmallista niissä oli useiden eri tekijöiden ja useiden eri ohjelmistojen sekamelska ja välillä tuntui, että mitkään kaksi ohjetta tai linjausta eivät olleet keskenään samanlaisia tai samassa tiedostomuodossa. Ja mitä enemmän kaivettiin, sitä enemmän löytyi. Tämä toi eteen uudenlaisen ongelman. Kuinka laaja toimintakäsikirjan tulee olla ja mitä sen pitäisi sisältää? Jos se on tarkoitettu seuran ylimmän johdon työkaluksi, kuinka syvälle lajijaostotasolle täytyy mennä? Onko jaostoissa omia vakioituneita toimintatapoja ja sopisiko kaikki päivitetty toimintamallit kaikkien käyttöön? Asiaa pohdittiin ja hallituksen vaihdettua ajatuksia päädyttiin nopeasti siihen, että toimintakäsikirja rajataan tiiviimmin koskemaan seuran hallituksen työtä ja kaikille lajijaostoille yhteisiä toimintoja. Tältä pohjalta palaset oli helpompi liittää yhteen ja siten kokonaisuus vihdoinkin rakentui ja visio toimintakäsikirjan sisällöstä syntyi.

Olemassa olevien asiakirjojen kasaaminen oli työläs prosessi, sillä matkan varrella seuran toimijoiden vaihtuessa joitakin ohjeistuksia ja hyviä ajatuksia on hävinnyt jäljittämättömiin. Niitä onnistuttiin kuitenkin seuran taloudenhoitajan ja sihteerin avulla kaivamaan tarvittava määrä. Taloudenhoitaja on laatinut paljon talouden ohjeita, joita hyödynnettiin myös. Sihteerin kautta päästiin pitkältä ajalta pöytäkirjoihin käsiksi. Myös seuran toimiston tietokoneelta ja seuran nettisivuilta löytyi aineistoja, joiden mukaan ottamista harkittiin. Osa niistä päätyikin muodossa tai toisessa valmiiseen käsikirjaan, mutta muutama ohje ja toimintaperiaatteen kirjaus jäi pois auttamatta vanhoina.

7 Työn tuotos

Tämän opinnäytetyön tuotoksena syntyi Nokian Pyry ry:lle toimintakäsikirja (liite 1). Seuran hallituksen päätöksellä ko. käsikirja rajattiin ensivaiheessa koskemaan vain seuran hallinnon tasoista perehdytystä, jotta toimintaan tulevat toimijat saavat yhdessä paketissa tiedon seuran perustoiminnan järjestämistavasta. Tutustuminen käytettäviin välineisiin ja ohjelmiin (taloushallinto, jäsenrekisteri) avaa toiminnan ammattimaisuutta ja vastuullisuutta.

Tuotoksessa on koottu yhteen tärkeimmäksi katsottuja ohjeita ja asioita, joihin seuran jokapäiväinen toiminta pohjautuu, sääntöjä, hallintosääntö ja talouden ohjeita. Käsikirjassa ei toistaiseksi käsitellä lajijaostojen operatiivisia ohjeita tai toimintatapoja. Tärkein tuotoksen osa on seuran hallituksen mielestä malli työskentelyn vuosikellosta, sillä sellaista ei ole aikaisemmin ollut.

8 Pohdinta

Nokian Pyryn toiminta on hyvin ammattimaista. Seuraa johdetaan hyvin ja vastuullisesti. Toiminta on avointa ja rehellistä. Läpinäkyvyyttä lisää pari vuotta käytössä ollut sähköinen taloushallintojärjestelmä ja reaaliaikainen talouden seuranta. Tulevaisuuden haasteena on vapaaehtoisten avainhenkilöiden pysyvyys. Kuten tässä opinnäytetyössä aiemmin on todettu, on maailma muuttunut niin, että väki seurojen hallinnossa vaihtuu määrävälein. Tämä käsikirja auttaa nimenomaan siinä tilanteessa, kun uusi toimija tulee vanhan paikalle ja yrittää saada toiminnan punaisesta langasta kiinni. Seuran hallitus on toki nyt säilynyt muutaman vuoden ainakin vastuu henkilöiden osalta samana, ja käsikirjakin on ollut siten edes hieman helpompi laatia.

Toimintakäsikirjan sisällön seuran hallitus linjasi tässä vaiheessa koskemaan seuran yleistason perehdytystä, sillä monien lajijaostojen operatiiviset ohjeet, tietojen saatavuus ja niiden monikäyttöisyys nähtiin olevan lajikohtaisia. Kaikki ohjeistukset ovat toki tärkeitä, mutta koska tavoitteena oli tuottaa yleisperehdytysmateriaali ja isossa kuvassa johtamisen työkalu kaikille seuratoimijoille, niin todella yksityiskohtaiset lajiohjeet olisivat laajentaneet tuotosta niin paljon, että sen katsottiin olevan motivaatiota ja sitoutumista alentava tekijä. Toimintaan tulevat eri lajien taitajat saavat lajikohtaiset perehdytykset lajijaostoissaan. Sekin on paljon helpompaa, kun käsikirjan ansiosta jaostojen vapaaehtoiset voivat keskittyä lajin erityispiirteiden opastamiseen ja seuran yleistason tiedot on tuotettu kaikille uusille aktiiveille samalla tavalla. Toimintakäsikirja asetetaan nähtäville seuran jäsenrekisterijärjestelmä MyClubin tiedotteet -osioon. Sinne on pääsy kaikilla jäsenillä ja käsikirja on siten vapaasti luettavissa.

Toimintakäsikirjaan tulisi suhtautua niin, että se ei ole koskaan täysin valmis. Seuran hallitus päivittää toimintakäsikirjaa aina tarvittaessa. Tällaisia tilanteita voi olla jonkun ohjeistuksen muuttuminen tai muutos seuran rakenteissa. Lisäksi seurassa kutsutaan koolle kerran vuodessa niin sanottuun strategiapäivään hallinto, lajijaostojen edustus sekä muita seuratoimijoita. Strategiapäivässä käydään keskustelua alustusten pohjalta seuran ja lajien kuulumisista, koulutustarpeista, ohjaajatilanteista, sidosryhmäyhteistyöstä sekä niin vapaaehtoisten kuin palkattujenkin jaksamisesta ja hyvinvoinnista. Samassa yhteydessä luodaan ajatus toimintakäsikirjaan ja pohditaan, tulisiko sinne lisätä osioita ja kuunnellaan kuinka jaostot ovat sitä hyödyntäneet. Palautteen pohjalta seuran työntekijä yhdessä hallituksen kanssa toteuttaa tarvittavat päivitykset.

Ja toki, koska seurassa on seurakehittäjä ja aktiivinen joukko ihmisiä eri tehtävissä, niin on oletettavaakin, että kehitys ei pysähdy. Seuraa pyritään koko ajan viemään eteenpäin ja parantamaan. Verkostoituminen, erilaisiin koulutuksiin osallistuminen ja seurassa olevan osaamisen kehittäminen

ovat nykyisessä seuratoimintakentässä kilpailu- ja laatutekijöitä. Seuran sisäisen yhteistyö ja yhteisöllisyyden kokeminen ruokkivat vapaaehtoisten motivaatiota. Toimintakäsikirja, sen sisältö ja sisällön käyttö auttavat tulevaisuudessa myös tässä asiassa.

Toimintakäsikirjasta hyötyvät myös jaostojen aktiivit. Kun ennen uudelle toimijalle on ollut hieman ehkä hankalaakin selittää mitä pääseura tekee ja mikä sen rooli on, niin nyt aika moni asia selviää käsikirjasta. Jaostot voivat helposti täydentää seuran yhteisten asioiden kertomusta omilla hieman yksityiskohtaisemmilla ohjeillaan. Yleisseuroissa tämä niin sanottu emoseura mielletään kaikkein helpoiten siksi yhdeksi juridiseksi toimijaksi, jonka vastuulla toiminta on sekä eettisesti, että taloudellisesti. Emoseura tarjoaa lajijaostoille sen taustakoneiston ja seuratoimintaan liittyvän byrokratian moottorin. Myös vuosikokoukset, erilaiset sopimukset, liittojäsenyydet, vakuutukset, työnantajapalvelut, työterveyshuollon järjestäminen sekä usein myös toimitilat kuuluvat emoseurojen palvelualikoimaan. On helpompaa, kun Pyrynkin kokoisessa seurassa näistä asioista vastaa yksi taho apunaan palkattu työntekijä, kuin että jokainen laji tekisi kaiken taustatyön itse pienemmillä resursseillaan. Etenkin kun lajijaostojen resurssit ovat kiinni ensisijaisesti valmennustyössä.

Lähteet

- Aarresola, O. 2020. Kihu:n julkaisusarja nro 70, Tutkimuksia urheiluseuran johtamisen kysymyksistä. Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU. Jyväskylä. Luettavissa: https://www.urheilututkimukset.fi/media/urtu/julkaisut/2020_aar_tutkimuksi_sel29_73189.pdf. Luettu 29.4.2022
- Heikkala, J., Krook, P. & Pekkarinen H. 2014. Näe, koe, tee – yhdistysten strategiaopas. Aldus Oy. Lahti.
- Hentilä, S. 2019. TUL – liikuttaa, kasvattaa, vaikuttaa. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Helsinki.
- Hokkanen, S. 2019. Toimintakäsikirja seurakehittämisen työkaluna – Äänekosken Urheilijat ry. Äänekoski. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/263005/Hokkanen_Sini.pdf?sequence=2. Luettu 1.2.2022
- Itani, S. & Tienari, J. 2020. Huipulle uusin eväin - urheilu ja johtaminen 2020-luvulla. Otava. Helsinki.
- Itkonen, H. 1996. Kenttien kutsu – Tutkimus liikuntakulttuurin muutoksesta. Gaudeamus. Tampere.
- Itkonen, H. 2021. Liikkumisen sosiologia. Vastapaino. Tampere.
- Katajainen, R. 10.4.2022. Puheenjohtaja. Nokian Pyry ry. Haastattelu. Nokia.
- Koivisto, T. 2005. Molemmin puolin kuohuvan kosken, Nokian Pyryn pitkä taival 1905–2005. Tammer-paino Oy. Tampere.
- Koski, P. & Mäenpää, P. 2018. Suomalaisen liikunta- ja urheiluseurat muutoksessa 1986–2016. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Helsinki.
- Lappeenrannan Urheilu-miehet 2018. Toimintakäsikirja. Luettavissa: <https://www.lum.fi/wp-content/uploads/2018/10/Toimintak%C3%A4sikirja.pdf>. Luettu 1.2.2022
- Lehtonen, K. 2017. Muuttuvat rakenteet – staattiset verkostot, suomalaisen liikunta- ja urheilujärjestelmän muutokset 2008–2015. Likes -tutkimuskeskus. Jyväskylä. Luettavissa: <https://www.likes.fi/wp-content/uploads/2020/03/2619-Lehtonen-vaitoskirja-web.pdf>. Luettu 10.5.2022.
- Mäenpää, P. & Korkatti, S. 2012. SLU:n julkaisusarja 1/2012, Urheiluseurat 2010 -luvulla – ajatuksia seurojen kehittymisestä ja kehittämisestä. Suomen liikunta ja Urheilu. Helsinki.

- Mäkinen, J. 2010. KIHUn julkaisusarja nro 17, Urheilun rakenteet ja tuki Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU. Jyväskylä. Luettavissa: https://kihuenergia.kihu.fi/tuotostiedostot/julkinen/2010_mak_urheilun_r_sel23_30358.pdf. Luettu 5.4.2022
- Nokian Pyry 2022a. Organisaatiokaavio. Luettavissa: <http://www.nokianpyry.fi/hallitus/52>. Luettu 29.4.2022
- Nokian Pyry 2022b. Seuran säännöt. Luettavissa: http://www.nokianpyry.fi/uploaded/files/materiaalisalkku/SEURANOHJEISTUKSET/Pyryn_s_aennot.pdf. Luettu 29.4.2022
- Olympiakomitea 2017. Seuratoiminnan tulevaisuus -käsikirja. Luettavissa: [seuratoiminnan_tulevaisuus-tyokirja_lopullinen2017.pdf \(storage.googleapis.com\)](http://storage.googleapis.com/seuratoiminnan_tulevaisuus-tyokirja_lopullinen2017.pdf). Luettu 28.4.2022
- Olympiakomitea 2021. Suomen olympiakomitean säännöt. Luettavissa: <https://www.olympiakomitea.fi/uploads/2021/06/f6e035ee-saannot-hyvaksytty-kevatkokouksessa-25.5.2021.pdf>. Luettu 24.4.2022
- Olympiakomitea 2022a. Toimintakertomus 2021. Luettavissa: https://www.olympiakomitea.fi/uploads/sites/1/2022/05/3951feb9-liite-1-olympiakomitea-vuosikertomus_2021_kevatkokoukseen-31.5.2022-saavutettava.pdf. Luettu 12.5.2022
- Olympiakomitea 2022c. Tähtiseura-ohjelma. Luettavissa: <https://www.olympiakomitea.fi/seuratoiminta/tahtiseura-ohjelma/>. Luettu 21.4.2022
- Valtioneuvosto. Liikuntapoliittinen selonteko. 2018. Luettavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/VNS_6+2018.pdf. Luettu 9.4.2022
- Vuorinen, M. 9.4.2022. Sihteeri. Nokian Pyry ry. Haastattelu. Nokia.

Liitteet

Liite 1. Nokian Pyry ry:n toimintakäsikirja

TOIMINTAKÄSIKIRJA

Viimeksi päivitetty 29.4.2022

Sisällys

1	Saatesanat	3
2	Yleistä	4
2.1	Nokian Pyry ry:n säännöt	4
2.2	Hallintosääntö	8
3	Seuran strategia	13
3.1	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	15
3.2	Graafinen ohjeistus	16
4	Organisaatio	19
4.1	Valmennusvaliokunta	20
4.2	Keskusjärjestö TUL	21
5	Seuran talous	22
5.1	Jäsenrekisteri MyClub	22
5.2	Talouden ohjeistus	23
6	Urheilutoiminta	28
7	Toimintakäsikirjan päivittäminen	29
	Lähteet.....	30

1 Saatesanat

”No se me nyt sentään aina ymmärretään, että ei se urheilu ole mikään päämäärä, vaan väline.”

Lainaus on Santeri Kivilaakson repliikki elokuvasta Veteraanin voitto, joka tilattiin Suomen Työväen Urheiluliiton neljänsille liittojuhlille. Kohtauksessa, jossa nämä sana lausuttiin, eräs työväenurheilun veteraani esitteli pojanpojalleen aiemmissa juhlissa tutuksi tulleita seuroja ja työläisurheilun tehtävää. Tässä yhteydessä korostettiin seurojen suurta merkitystä yhteiskunnallisina hyvien ja hyväkäyttöksisten ihmisten kasvattajina. Urheilulle ja liikunnalle annettiin ja annetaan edelleen tietyn lainen funktio ja tehtävä.

Tätä sanomaa edistämme myös Nokian Pyyryssä. Järjestämme ja mahdollistamme liikuntaa niin harraste- kuin kilpaurheilunkin merkeissä. Tavoitteemme on tarjota monipuolista liikuntaa kaikenikäisille. Seuraamme yhteiskunnan trendejä ja reagoimme niihin. Otamme ohjelmistoomme uusia lajeja ja annamme arvomme niille lajeille, jotka kilpailussa harrastajien suosituimmuudesta jää jalkoihin ja unohtuvat. Emme unohda menneitä aikoja emmekä perinteitä, vaan ammennamme niistä voimaa ja innovatiivisella otteella uudistuen luotsaamme tätä laivaa eteenpäin. Maailma muuttuu ja me muutumme sen mukana. Yhdessä.

Joskus törmäämme tilanteeseen, että ihmisten elämäntilanteet muuttuvat tai yhteiskunnassa tulee eteen tilanteita, joissa toimintaa on pakko sopeuttaa. 2020 puhjennut koronapandemia edustaa edellä mainituista skenaarioista jälkimmäistä ja se oli muutoksena hallintamme ulottumattomissa. Meidän tuli sopeutua. Ja niin me teimme. Keksimme miten pystymme täyttämään yhteiskunnallisen agendamme kasvattajana ja ihmisten hyvinvoinnin edistäjän pandemian keskellä. Uudistuimme ja innovoimme. Hyödynsimme etävalmennusta, pienryhmiä ja veimme erilaisiin ympäristöihin harrastuksia. jotta pystyimme jatkamaan niitä. Hyvä me!

Vapaaehtoistoiminnassa saattaa käydä aika ajoin niin, että ihmiset vastuullisissa rooleissa tai avaintehtävissä vaihtuvat. Näin on käynyt meillä Pyyryssäkin. Tämä toimintakäsikirja ei estä tällaista tapahtumasta, mutta se saattaa pienentää osaltaan niitä saappaita, joita mahdollisesti toiminnasta poistuva henkilö jättää. Toimintakäsikirjaan on koottu yhteen seuran yleistasolta oleellisia tietoja, joista perille pääseminen antaa verraten paremmat eväät uudelle ihmiselle toimintaan mukaan pääsemiseen kuin vain vierestä seuraaminen. Toimintakäsikirja täydentää perehdytystä, historiankirjoja, toripuheita, jaostojen toimintojen nyansseja sekä yleiskokouksissa perinteisesti vallitsevaa karnevaalitunnelmaa. Ota, tutustu, kysy ja kommentoi.

2 Yleistä

Nokian Pyry on kotikaupunkinsa Nokian suurin urheiluseura. Seuran jäsenmäärä on vaihdellut vuosien saatossa paljon. Suurimmillaan se on ollut noin 2800 ja vuonna 2021 maksaneita jäseniä, kunniajäseniä ja vapaajäseniä oli yhteensä noin 1400. Viimeksi kuluneenakin toimintavuonna yleis-seurana toimiva Pyry on sääntöjensä mukaisesti edistänyt terveellisiä elämäntapoja toimintakentälään, vaalinut monipuolisesti eri liikuntamuotoja, huomionnut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat sekä toiminut kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Seura kuuluu kolmeentoista eri lajiliittoon ja keskusjärjestöön. Harrastajamäärältään suurimpina lajeina tänä päivänä näyttävät uinti, voimistelu, paini, jalkapallo ja yleisurheilu.

Nokian Pyry on alun perin perustettu vuonna 1905 ja seuran osoite on tällä hetkellä (kevät 2022) Korkeemäenkatu 12, 37100 Nokia. Suurimpana lippulaivana näinä päivinä tavallaan porskuttaa PyryHockey Suomi-sarjan jääkiekkjoukkue, joka on toki yhtiötetty omaksi toimijakseen, mutta omaa vahvat pyryläiset juuret. Vuosituhannen vaihteessa myös jalkapalloa pelattiin korkealla sarjatasolla 1-divisioonassa asti. Ja pyryläinen keihäänheittäjä Esko Mikkola edusti Suomea Ateenan olympialaisissa 2004.

2.1 Nokian Pyry ry:n säännöt

1§ Nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen, jota jäljempänä kutsutaan seuraksi, nimi on Nokian Pyry ry. Seuran kotipaikka on Nokia.

2§ Seuran tarkoitus ja toiminnan laatu

Seura toimii Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n ja liiton asianomaisen piirijärjestön jäsen-seurana. Seuran tarkoituksena on:

- 1. Edistää urheilun ja erilaisten liikuntamuotojen harrastusta sekä terveitä elämäntapoja*
- 2. Kehittää kulttuuri- ja nuorisotyötä*
- 3. Edistää tasa-arvoa ja kansainvälistä yhteistoimintaa; sekä*
- 4. Toimia puhtaan luonnon ja ympäristön puolesta.*

Tarkoituksensa toteuttamiseksi seura:

- 1. Järjestää urheilu- ja liikuntatilaisuuksia sekä kilpailuja ja muita vastaavia kulttuuritapahtumia*
  - 2. Harjoittaa kasvatus- koulutus- valmennus- ja neuvontatyötä; sekä*
  - 3. Harjoittaa tiedotus- ja julkaisutoimintaa.*
- Toimintansa tukemiseksi seura voi:*
- 1. Järjestää juhla- ja huvitilaisuuksia*
  - 2. Harjoittaa kustannus- paikallisradio- ja televisiotoimintaa*
  - 3. Ylläpitää majoitus- ja ravitsemusliikettä sekä harjoittaa kioski- ja bingotoimintaa*
  - 4. Järjestää arpajaisia ja yleisiä varainkeräyksiä; sekä*
  - 5. Ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.*

Seura voi omistaa toimintaansa varten tarpeellista irtainta - ja kiinteää omaisuutta. Seuran tarkoituksena ei ole voiton tai muun taloudellisen ansion hankkiminen siihen osallisille eikä sen toiminta saa muutoinkaan muodostua pääasiassa taloudelliseksi. Tarvittaessa seura hankkii toiminnalleen asianomaisen viranomaisen luvan.

3§ Jäseneksi liittyminen ja jäsenmaksut.

Seuran jäsenet ovat joko nuorisojäseniä, varsinaisia jäseniä, vapaajäseniä, kannattajajäseniä, kunniajäseniä tai kunniapuheenjohtajia. Seuran nuorisojäseneksi voi liittyä jokainen alle viisitoista (15) vuotias yksityinen henkilö. Seuran varsinaiseksi jäseneksi voi liittyä viisitoista (15) vuotta täyttänyt yksityinen henkilö. Seuran vapaajäseneksi pääsee vähintään 50 vuotta täyttänyt ja seuran varsinaisena jäsenenä yhtäjaksoisesti 25 vuotta ollut tai seuran ja Suomen Työväen Urheiluliitto ry:n muiden jäsenseurojen varsinaisena jäsenenä yhteensä 30 vuotta ollut yksityinen henkilö. Seuran kannatusjäseneksi voi liittyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö. Seuran kunniajäseneksi voidaan kutsua vähintään 50 vuotta täyttänyt yksityinen henkilö, joka on huomattavasti edistänyt seuran tarkoituksen toteuttamista.

Seuran kunniapuheenjohtajaksi voidaan kutsua seuran, Suomen Työväen Urheiluliitto ry:n tai liiton piirijärjestön toiminnassa huomattavasti ansioitunut yksityinen henkilö. Seuran varsinaiseksi jäseneksi, nuorisojäseneksi ja kannatusjäseneksi hyväksymisestä, vapaajäseneksi pääsemisestä ja kunniajäseneksi tai kunniapuheenjohtajaksi kutumisesta päättää seuran hallitus. Seuran jäseneltä perittävän liittymismaksun ja vuotuisen jäsenmaksun suuruudesta sekä maksuajankohdasta päättää seuran syyskokous kunkin jäsenryhmän osalta erikseen. Vapaaajäseneltä, kunniajäseneltä ja kunniapuheenjohtajalta ei peritä liittymis- tai jäsenmaksua. Seuran hallitus voi vapauttaa varusmies- tai siviilipalveluksessa olevan taikka päätoimisen opiskelijan tai jonkun muun vastaavan syyn omaavan määrääkaikaisesti jäsenmaksun maksamisesta. Saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

4§ Seurasta eroaminen, erottaminen ja eronneeksi katsominen

Jäsen voi erota seurasta ilmoittamalla siitä kirjallisesti seuran hallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka ilmoittamalla siitä seuran kokouksen pöytäkirjaan merkittäväksi. Jäsen voidaan erottaa seurasta:

1. Jos jäsen on jättänyt täyttämättä ne velvoitukset, joihin hän seuraan liittyessään sitoutui; tai
2. Jos jäsen on menettellyllään seurassa tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut seuraa; taikka
3. Jos jäsen ei enää täytä laissa tai näissä säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

Jäsenen voidaan katsoa eronneen seurasta, jos jäsen ei ole maksanut jäsenmaksuaan kuuden (6) kuukauden kuluessa sen erääntymisestä. Jäsenen erottamisesta päättää seuran kokous. Jäsenelle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen ennen erottamispäätöksen tekemistä, paitsi jos erottamisen syynä on jäsenmaksun maksamatta jättäminen. Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n hallitus voi päättää seuran jäsenen kohdistuvasta liiton alaista kilpailutoimintaa koskevasta kilpailukiellosta tai varoituksesta sen mukaan kuin tarkemmin määrätään kurinpitösäännöissä tai kilpailusäännöissä. Vastaava päätöksenteko-oikeus on niiden lajiliittojen hallituksella, joiden jäsenenä seura on, niiden alaista toimintaa koskevissa asioissa.

5§ Toimielimet

Seuran päätösvaltaa käyttää seuran kokous. Toimeenpanevana elimenä on seuran hallitus.

6§ Seuran sääntömääräiset kokoukset

Seuran vuosikokous pidetään maaliskuun aikana ja syyskokous loka- tai marraskuussa hallituksen tarkemmin määräämänä ajankohtana. Vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Valitaan kokoukselle tarpeelliset toimihenkilöt
2. Valitaan pöytäkirjan tarkastajat
3. Esitetään hallituksen kertomus seuran toiminnasta edelliseltä kalenterivuodelta
4. Esitetään tilinpäätös edelliseltä kalenterivuodelta ja tilintarkastajien lausunto
5. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä
6. Valitaan seuran edustajat ja varaedustajat eri järjestöjen ja yhteisöjen kokouksiin
7. Käsitellään seuran aloitteet ja esitykset eri järjestöille ja yhteisöille
8. Päätetään seuran koollekutsumistavasta seuran sääntöjen 9§ edellyttämällä tavalla; sekä
9. Käsitellään kokoukselle tehdyt esitykset ja muut esille tulleet asiat.

Syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Valitaan kokoukselle tarpeelliset toimihenkilöt
2. Valitaan pöytäkirjan tarkastajat
3. Vahvistetaan toimintasuunnitelma ja talousarvio seuraavalle vuodelle
4. Vahvistetaan liittymismaksun ja jäsenmaksun suuruus ja maksuajankohta seuraavalle kalenterivuodelle
5. Vahvistetaan hallituksen ja jaostojen jäsenten palkkiot
6. Valitaan hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri ja taloudenhoitaja
7. Valitaan hallituksen jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet
8. Valitaan tilintarkastajat ja varatilintarkastajat
9. Päätetään hallituksen avuksi asetettavista ja hallituksen alaisuudessa toimivista jaostoista sekä valitaan niiden jäsenet tai annetaan hallitukselle valtuudet jäsenten valitsemiseen
10. Valitaan seuran edustajat ja varaedustajat eri järjestöjen ja yhteisöjen kokouksiin
11. Käsitellään kokoukselle tehdyt esitykset ja muut esille tulleet asiat

Vuosi- tai syyskokouksen käsiteltäväksi tarkoitettu esitys on jätettävä kirjallisesti hallitukselle viimeistään seitsemän (7) päivää ennen kokousta. Jos esitys koskee asiaa, josta lain mukaan on mainittava kokouskutsussa, esitys on jätettävä hallitukselle niin hyvissä ajoin, että hallitus ehtii sisällyttää asian kokouskutsuun. Vuosi- tai syyskokoukselle tehdyistä esityksistä on seuran hallituksen annettava kirjallinen lausunto.

7§ Ylimääräinen kokous

Seuran ylimääräinen kokous pidetään, kun seuran kokous niin päättää tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta. Ylimääräinen kokous on myös pidettävä, jos vähintään yksi kymmenesosa (1/10) seuran äänioikeutetuista jäsenistä sitä ilmoittamaansa asiaa varten kirjallisesti hallitukselta vaatii. Hallituksen on viipymättä vaatimuksen saatuaan kutsuttava seuran ylimääräinen kokous koolle pidettäväksi viimeistään neljän (4) viikon kuluessa vaatimuksen esittämisestä.

8§ Äänioikeus seuran kokouksessa

Jokaisella seuran varsinaisella jäsenellä, joka on maksanut kokousta edeltävän kalenterivuoden jäsenmaksunsa, on seuran kokouksessa äänioikeus ja yksi (1) ääni. Seuran nuoriso- ja kannatusjäsenellä on seuran kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeus, mutta ei oikeutta ottaa osaa äänestyksiin. Vapaa- ja kunniajäsenillä sekä kunniapuheenjohtajalla on seuran kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeus. He voivat ottaa osaa äänestyksiin vain, jos heillä oli äänioikeus ennen vapaajäseneksi hyväksymistä tai kunniajäseneksi taikka -puheenjohtajaksi kutsumista.

9§ Kutsu seuran kokoukseen

Hallituksen on toimitettava kutsu seuran kokoukseen viimeistään kahdeksan (8) päivää ennen kokousta edellisen vuosikokouksen päätöksen mukaan joko 1. Kirjeitse tai 2. Ilmoituksena Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n äänenkannattajassa taikka 3. Ilmoituksena seuran kotipaikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä taikka 4. Sähköpostitse niille jäsenille, jotka ovat ilmoittaneet seuralle sähköpostiosoitteensa.

10§ Hallitus

Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri, taloudenhoitaja ja 3–8 muuta jäsentä, sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet, jotka kaikki valitaan seuran syyskokouksessa kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsenenä ei voi olla seuran päätoiminen työntekijä. Hallituksen kokouksen kutsuu koolle sen puheenjohtaja tai hänen ollessaan estyneenä varapuheenjohtaja. Hallituksen kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet (1/2) hallituksen muista jäsenistä on saapuvilla. Hallituksen päätökseksi tulee mielipide, jota on kannattanut vähintään puolet (1/2) äänestyksessä annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan päätökseksi tulee mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja ilmoittaa kannattavansa. Vaaleissa tasatulos ratkaistaan kuitenkin arvalla.

11§ Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on hoitaa seuran asioita lain ja näiden sääntöjen sekä seuran kokouksen päätösten mukaan. Erityisesti hallituksen tehtävänä on:

1. Edustaa seuraa
2. Johtaa seuran toimintaa, hoitaa sen taloutta ja omaisuutta sekä valvoa seuran sääntöjen noudattamista
3. Kutsua koolle seuran kokoukset ja valmistella niissä käsiteltävät asiat
4. Panna toimeen seuran kokouksen päätökset
5. Pitää luetteloa seuran jäsenistä
6. Laatia ehdotus toimintakertomukseksi, tilinpäätökseksi, toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi
7. Valita tarvittaessa jäsenet vuosikokouksen asettamiin jaostoihin; sekä
8. Ottaa ja vapauttaa seuran toimihenkilöt ja palkatut työntekijät

12§ Jaostojen tehtävät ja toimivalta

Seuran jaostojen tehtävänä on huolehtia oman lajinsa tai toimintasektorinsa toiminnasta seuran toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Jaosto voi päättää oman lajinsa tai toimintasektorinsa taloudellisista asioista vahvistetun talousarvion ja hallituksen hyväksymän taloudenhoidon ohjesäännön puitteissa. Jaosto ei kuitenkaan voi tehdä seuraa sitovia oikeustoimia, sopimuksia tai muita sitoumuksia.

13§ Seuran nimen kirjoittaminen

Seuran nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri ja taloudenhoitaja, kaksi aina yhdessä. Hallitus voi määrätä hallituksen jäsenen tai seuran toimihenkilön kirjoittamaan seuran nimen yksin tai yhdessä jonkun toisen nimenkirjoittajan kanssa.

14§ Tilintarkastajat

Seuralla on kaksi (2) tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa, jotka kaikki valitaan syyskokouksessa kalenterivuodeksi kerrallaan.

15§ Tilikausi- ja tilintarkastus

Seuran tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätös, tilit ja muut tarpeelliset asiakirjat on jätettävä tilintarkastajille viimeistään kolme (3) viikkoa ennen vuosikokousta. Tilintarkastajien on annettava hallitukselle kirjallinen lausuntonsa viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen vuosikokousta.

16§ Sääntöjen muuttaminen

Seuran sääntöjen muuttamisesta päättää seuran kokous. Ehdotus sääntöjen muuttamisesta hyväksytään, jos sitä kannattaa vähintään kolme neljäsosaa (3/4) äänestyksessä annetuista äänistä. Sääntöjen muuttamiselle on saatava Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n hallituksen hyväksyminen.

17§ Seuran purkaminen

Seuran purkamisesta päättää seuran kokous. Ehdotus seuran purkamisesta hyväksytään, jos sitä kannattaa kahdessa seuran kokouksessa, joiden välinen aika on vähintään neljä (4) viikkoa, kummassakin vähintään kolme neljäsosaa (3/4) äänestyksessä annetuista äänistä. Jos seura purkautuu tai lakkautetaan, sen jäljelle jääneet varat luovutetaan Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:lle.

18§ Eroaminen liitosta ja piirijärjestöstä

Seuran eroamisesta Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:stä tai sen piirijärjestöstä päättää seuran kokous. Ehdotus eroamisesta hyväksytään, jos sitä kannattaa kahdessa (2) seuran kokouksessa, joiden välinen aika on vähintään neljä (4) viikkoa, kummassakin vähintään kolme neljäsosaa (3/4) äänestyksessä annetuista äänistä. Eroamisesta on ilmoitettava asianmukaisesti liitolle ja piirijärjestölle.

19§ Muut määräykset

Siltä osin, kuin näissä säännöissä ei ole määräyksiä, noudatetaan yhdistyksiä koskevaan lainsäädäntöön sisältyviä säännöksiä

2.2 Hallintosääntö

Hallintosääntö yhdistää seuran sääntöjä, sovittuja asioita sekä hyväksi havaittuja käytäntöjä. Hallintosääntöä päivitetään aina strategiakerroksen yhteydessä tai tarpeen mukaan. Päivittämisestä vastaa hallitus ja heidän tarvittaessa koollekutsuma työryhmä. Seuran hallintosääntö on seuraavanlainen:

Päätöksenteko

Ylintä päätösvaltaa seurassa käyttää sääntöjen mukaisesti jäsenkokous, joita Nokian Pyry ry:llä on kaksi. Toimeenpanovalta seurassa on seuran hallituksella. Vain seuran nimenkirjoittajat voivat toimia seuran nimissä ja tehdä sitoumuksia seuraa koskien. Nokian Pyry noudattaa päätöksissään ja toiminnassaan seuraa koskevaa lainsäädäntöä (mm. yhdistyslaki, kirjanpitolaki) ja verottajan ohjeita.

Hallitustyöskentely

Jäsenet esittävät hallitukseen jäseniä, jotka valitaan seuran syyskokouksessa. Hallitus kokoontuu vähintään kuukausittain ja tarvittaessa useammin. Kesällä voidaan pitää kuukautta pidempi tauko. Hallituksella on vuosikello, johon on kirjattu vuoden päätapahtumat ja joka rytmittää hallituksen työskentelyä.

Jaostotyöskentely

Seuran yli 15-vuotiaat jäsenet esittävät jaostojen johtokuntien jäseniä seuran syyskokoukselle päätettäväksi. Jaoston päätöksentekoon osallistuvien johtokunnan jäsenten tulee olla seuran jäseniä. Jaostolla on seuran säännöissä määrätyt tehtävät. Vähintään puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, sihteerin ja taloudenhoitajan tulee olla täysi-ikäisiä ja ovat vastuussa jaoston päätöksenteosta kuten seuran hallituksen jäsenet. Yhdistyksen toimihenkilöinä jaoston johtokunnan jäsenillä on vahingonkorvausvelvollisuus vahingoista, jotka ovat toimiessaan tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhdistykselle (tai jaostolle).

Jäsenmaksut

Jokainen harrastaja liittyy seuran jäseneksi ja on velvollinen maksamaan jäsenmaksun seuralle. Vain jäsenet voivat edustaa seuraa ja kilpailla seuran nimissä missään lajissa / kilpailussa. Seuran jäsenrekisteri hoidetaan seuran valitsemissa järjestelmissä, jonka tulee olla ajan tasalla jatkuvasti. Jäsenmaksulaskutus, jaostojen toimintomaksut yms. tehdään jäsenrekisterin perusteella.

Harrastelaskutus

Harrastelaskutus tehdään seuran valitsemissa järjestelmissä.

Työsuhteet Nokian Pyry ry:ssä

Jokainen jaosto vastaa oman työntekijänsä palkkausprosessista ja palkkausehdotuksesta (rekrytointi- ja palkkausprosessi, työntekijästä huolehtiminen ja palkkauksen kaikista kustannuksista, esim. sivukulut ja lomakorvaukset) ja jaoston puheenjohtaja toimii lähiesimiehenä. Jaoston työntekijä (esim. valmennuspäällikkö tms.) voi toimia valmentajien operatiivisena esimiehenä. Työsopimus tehdään seuran hyväksymällä pohjalla. Työsopimuksella tulee määrittää, minkä jaoston/joukkueen tehtäviä sopimus koskee ja mikä on tehtävänimike.

Kuitenkin juridinen vastuu työntekijöistä on Nokian Pyry ry:n hallituksella, joten jokainen kiinteäaikainen toistaiseksi voimassa oleva työsopimus tulee käsitellä hallituksessa etukäteen (palkka ja palkkaamisen hyväksyminen). Seuran nimenkirjoitusoikeudellinen edustaja (pääsääntöisesti hallituksen puheenjohtaja) allekirjoittaa kaikki työsopimukset. Myös ns. nollasopimukset käsitellään hallituksen kokouksessa (jälkikäteen käsittely riittää).

Sopimuksella tulee määrittää myös lomien kertyminen. Vain kuukausipalkkaisilla vähintään 60 % työaikaa tekevillä henkilöillä kertyvät lomat lomapäivinä. Muille ne kertyvät ns. lomakorvauksena, joka maksetaan jokaisen kuukausipalkan yhteydessä. Lomakorvauksen määrä riippuu työsuhteen kestosta työsuhteita koskevan lainsäädännön mukaisesti. Palkkioista ja muista kuin varsinaisista työntekijöille maksetuista palkoista ei makseta lomakorvausta. Lomarahaa maksetaan vain täysiaikaiselle (min. 6 h/päivä eli 30 h /vko) kuukausipalkkaiselle työntekijälle.

Määräaikaisella työsopimuksella tulee olla asianmukainen määräaikaisuuden peruste, joka liittyy esimerkiksi työn projektiluontoisuuteen. Sopimuksen voimassaoloaika tulee määrittää päivämäärin. Mikäli kuitenkin ”projektit” jatkuvat läpi vuoden eli tosiasiallisesti ovat jatkuvia, suositellaan toistaiseksi voimassa olevaa työsopimusta ns. 0-tuntisopimuksena, missä työnantaja tarjoaa työntekijälle tunteja vain kulloisenkin tarpeen mukaan. Koska tällainen sopimus on toistaiseksi voimassa oleva, tulee huolehtia siitä, että tehtävässä lopettava työntekijä irtisanoutuu siitä virallisesti (kirjallinen irtisanoutuminen). Kirjallinen tieto irtisanoutumisesta tulee toimittaa seuran

taloudenhoitajalle, joka hoitaa sen palkanlaskentaan lopputilin maksamiseksi ja seuran hallitukselle käsiteltäväksi.

Vakituisille kk-palkkaisille työntekijöille, joiden työaika ylittää 60 % normaalista työajasta, tulee lähiesimiehen pitää vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelu seuran kehityskeskustelulomakkeella.

Sopimuksen kopio ja muut palkanmaksun edellyttämät tiedot (mm. verokortti, pankkitili ja henkilötiedot (sis hetu, puhelinnumero ja sähköpostiosoite) tulee viipymättä toimittaa seuran taloudenhoitajalle tai palkanlaskijalle palkansaajan perustamiseksi ja palkanmaksun aloittamiseksi, vastaavasti on toimittava sopimuksen muuttuessa. Kaikkien tietojen ja tarvittavien dokumenttien tulee olla toimitettuina palkanmaksun aikataulussa niin, että tuntien kirjaus ja niiden hyväksyntä on mahdollista hyvissä ajoin tai palkanmaksu siirtyy tehtäväksi seuraavan kuukauden palkanmaksun yhteydessä. Verokortti on toimitettava (sähköisesti) uusien työsopimusten osalta ja työntekijän halutessa muutosta alkuperäiseen verokorttiin verrattuna.

Jaoston / joukkueen on huolehdittava työntekijöidensä tuntien hyväksyntä palkanmaksuun liittyen annetussa aikataulussa, kaikkien tuntipalkkaisten tunneille tulee määrittää hyväksyjä, jonka tulee tarkistaa ja hyväksyä tunnit palkanlaskennan aikataulussa seuran määrittämässä järjestelmässä/tavalla.

Palkanmaksu

Kuukausityöntekijöille maksetaan palkka seuraavan kuukauden 15. pnä, tuntityöntekijöille maksetaan edellisen kalenterikuukauden tunnit seuraavan kk 15. pvä, jolloin tuntitiedot tulee täyttää kuun viimeiseen päivään mennessä ja hyväksyä seuran määrittämään järjestelmään sähköisesti seuraavan kuukauden 6. päivään mennessä. Palkanmaksukausi on aina kuukausi. Palkka maksetaan aina seuraavan kk 15. päivänä, esim. 1.1.–31.1. aikana kertynyt palkka 15.2. Samalla aikataululla maksetaan myös matkalaskut. Palkkalaskelmat ovat palkansaajien saatavissa seuran palkkajärjestelmästä.

Palkat, matkakustannusten korvaukset, stipendit, palkinnot jne. suoritukset tulee ilmoittaa Tulorekisteriin sitä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Tarkemmat ohjeet ovat seuran taloudenhoidon ohjeissa.

Matkakustannusten korvaukset

Matkakustannusten korvauksia maksettaessa noudatetaan verohallinnon ohjeita. Matkakustannusten korvausten määrä tarkistetaan vuosittain. Täten verovapaasti voidaan maksaa maksimissaan verohallinnon sallimat määrät. Palkansaajan osalta noudatetaan työntekijää koskevia ohjeistuksia. Lisäksi yhdistyksille on annettu erityisoikeus maksaa matkakustannusten korvauksia myös muille kuin työntekijöille, mutta vain rajoitettu määrä, joten henkilökohtaisia maksumääriä tulee maksavan jaoston / joukkueen seurata, jotta voidaan varmistaa, etteivät maksimirajat ylity.

Kilometrikorvausten on perustuttava todellisiin matkoihin ja päivärahojen todellisesti käytettyyn aikaan. Matkakustannusten korvausten maksaminen tulee hyväksyä etukäteen. Harrastajan huoltajille matkakustannusten korvauksia voidaan maksaa vain jaoston etukäteisellä päätöksellä, jos huoltaja kuljettaa harrastajia esim. kilpailuihin. Suositeltavaa on, että alaikäisten lasten huoltajilta pyydetään kuljetuslupa (tarvittaessa todistettava).

Verohallinnon ohjeiden mukaisesti työntekijälle ei voi maksaa kilometrikorvausta säännölliselle työntekemispaikalle (varsinainen tai toissijainen), joka esim. valmentajalla on harjoitusten ja kotikilpailujen/-pelien pitopaikka.

Kaikkien matkakorvauksiin oikeutettujen henkilöiden kilometrit ja muut matkakustannusten korvaukset maksetaan palkanmaksun yhteydessä kerran kuukaudessa, jolloin tiedot siirtyvät myös tulorekisteriin asianmukaisesti. Matkalasku toimitetaan hyväksytyinä seuran taloudenhoidon ohjeiden mukaisesti. Matkalaskut tulee hyväksyä asianmukaisesti jaoston puheenjohtajan, joukkueenjohtajan tai jaoston / joukkueen taloudenhoitajan toimesta. Jaoston taloudenhoitajan matkalaskut tarkistaa jaoston puheenjohtaja. Seuran taloudenhoitajan matkalaskut tarkistavat ja hyväksyy seuran puheenjohtaja ja seuran taloudenhoitaja muiden hallituksen jäsenten matkalaskut.

Tilit ja talous

Jokainen jaosto vastaa omasta taloudenhallinnastaan ja valitsee keskuudestaan jaoston ja joukkueiden taloudenhoitajat, joiden tulee olla seuran jäseniä. Taloudenhoitajilla on käyttöoikeudet joukkueen/jaoston kustannuspaikkaan seuran kirjanpitojärjestelmässä. Joukkueenjohtajilla ja jaostojen puheenjohtajilla on talouden valvontavastuu ja taloudenhoitajilla velvollisuus toimittaa tulostiedot valvontaa varten sovitusti tai tarvittaessa puheenjohtajille. Jaoston taloudenhoitajalla on oikeus kaikkiin jaoston alaisten joukkueiden kustannuspaikkoihin.

Taloudenhoitajan tehtäviin kuuluu jaostolle / joukkueelle kuuluvien ostolaskujen lisääminen seuran määrittämään järjestelmään sekä niiden asiatarkastus ja jaoston / joukkueen talouden seuranta (tuottojen riittävyyden varmistaminen). Seuralla on jaostoja velvoittavia tarkempia taloudenhoidon ohjeita, jotka julkaistaan jäsenistölle tarkoitustussa kanavassa.

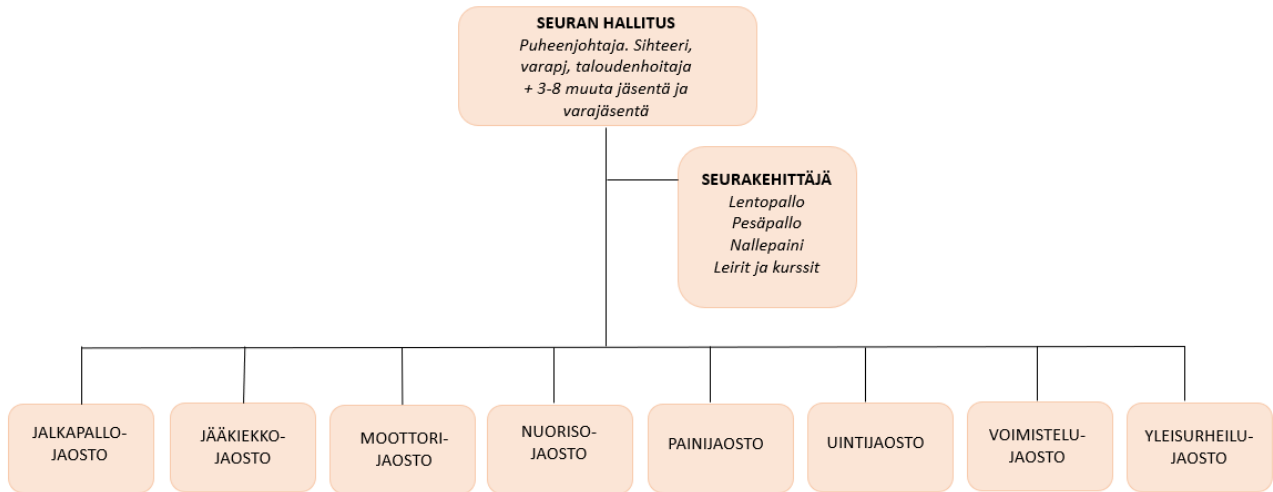
Seuran taloudenhoitaja huolehtii yhteyksistä pankkiin. Jaostoilla / joukkueilla ei voi olla omia pankkitilejä, jotka poikkeaisivat seuran määrittämästä pankkitilijärjestelmästä.

Maksukortteja hankitaan vain erittäin pätevistä syistä. Perustelu on aina erikseen esiteltävä seuralle, jonka hallitus päättää erityisluvasta ja tekee hakemuksen pankille. Luottokortteja ei seuralle hankita.

Neuvottelu- ja virkistyskuluissa tulee olla liitettynä osallistujalista.

Seuralle tulevissa laskuissa tulisi sopia maksuajaksi vähintään 14 vrk kohtuullisen tarkastus- ja hyväksyntäajan varmistamiseksi. Laskut tulee toimittaa seuran määrittämällä tavalla. Jos jaostolla / joukkueella on käteiskassa, tulee siitä pitää erillistä kassaseurantaa. Käteiskassan tapahtumat tulee seurata päivittäin ja kirjata / toimittaa kirjattavaksi vähintään kuukausittain.

ORGANISAATIOKAAVIO - NOKIAN PYRY RY

Kuva 1. Pyryn organisaatio 2022 alkuvuodesta.

Oheisessa kuvassa (kuva 1) on kuvattu karkealla tasolla seuran organisaatio sellaisenaan, kun se alkuvuodesta 2022 on ollut. Lajijaostoissa on siis omat puheenjohtajansa ja talousvastaavansa. Emoseuran "riveissä" toimii seurakehittäjä, joka valmistelee asioita hallituksen päätettäväksi ja toisaalta auttaa jaostoja heidän esiin tuomissaan asioissa ja haasteissakin.

3 Seuran strategia

Nokian Pyry on koko perheen seura. Tehtävämme on olla olemassa jäseniämme varten, tarjota heille mahdollisuuksia liikuntaan, urheiluun, harrastamiseen ja yhdessäoloon sekä siten edistää heidän terveyttään ja hyvinvointiaan. Teemme yhteistyötä kaupungin, monien seurojen sekä luokkien muiden eri toimijoiden kanssa edistääksemme liikunnallisten elämäntapojen yleistymistä. Toiminnallamme aktivoimme ihmisiä huolehtimaan itsestään ja osallistumme siten yhteiskunnan tulevaisuuden rakentamiseen vähentäen liikkumattomuudesta aiheutuvia kustannuksia.

Liikkujan polku Nokian Pyryssä ulottuu lapsuudesta aina senioriliikuntaan saakka. Monipuolinen lajitarjonta, eri ryhmien huomioiminen toiminnassamme sekä jatkuva kehittyminen antavat mahdollisuuden tarjota palveluitamme koko ihmisen elinkaaren ajan. Suunnittelemme toimintaamme huolellisesti ja tarjoamme mahdollisuuden niin matalan kynnyksen harrastamiseen kuin kilpaurheiluunkin. Edustaakseen Pyryä kilpailuissa, on oltava seuran jäsen.

Olemme tiivis yhteisö, jonka saumaton yhteistyö takaa harrastajallemme parhaan mahdollisen kokemuksen. Monilajinen tarjontamme antaa jokaiselle mahdollisuuden löytää oma lajinsa tai toteuttaa itseään monilla muilla tavoin. Työllistämme nuoria ja koulutamme heitä, aivan kuten koulutamme kaikkia valmentajiamme, ohjaajiamme ja muita aktiivisia toimijoitamme.

Olemme suuri seura ja toimimme avoimesti yhteisiä toimintatapoja noudattaen. Toiminnassamme ei suvaita minkäänlaista syrjintää, rasismia eikä muuta kiusaamista. Ihmiset ovat toimintamme keskiössä ja jokainen on samanarvoinen. Toimintamme on eettisesti tarkasteltuna tasa-arvoista ja kestävää.

Teemme työtä jatkuvasti pitääksemme harrastamisen kustannukset edullisina. Parannamme koko ajan monen lajin harrastamisen mahdollisuutta. Palkatun henkilöstön lisäksi meillä toimii erittäin tärkeissä rooleissa monia vapaaehtoisia ihmisiä, jotka ansaitsevat tulla huomatuiksi ja tasaisin väliajoin myös kiitetyiksi antamastaan panoksesta seuramme hyväksi.

”Liike ei pysähdy!”

Meille ennestään tuttu tunnuslause kuvaa kattavasti toimintaamme, jossa tarjoamme mahdollisuuden kaikenikäisille liikuntaan, ja tapahtui mitä tahansa ihmisen elämässä, niin liikunta säilyy. Se myös kunnioittaa kaikkia entisiä ja nykyisiä toimijoita, jotka ovat vaikuttaneet historiaamme ja olleet mukana muokkaamassa meistä nykyistä Pyryä. Jatkamme tätä arvokasta työtä parhaan osaamisemme mukaan.

”Nokian Pyry – elämäsi arvoinen yhteisö”

Välitämme jäsenistämme ja kunnioitamme kaikkia seurassa mukana olevia. Toiminnan järjestämisessä mielipiteitä voi olla erilaisia. Kuuntelemme toisiamme ja pystymme keskustelemaan kaikista asioista. Olemme toistemme tukena. Kannustamme toisiamme ja muistamme kiittää, kun kiitoksen aika on. Meillä on helppo ja mukava harrastaa. Toivotamme aina uudet ihmiset tervetulleiksi toimintaamme. (Nokian Pyry, 2021)

Kuva 2. Pyryn strategian visualisoinnin raakavedos (2021)

Nokian Pyry strategia on päivitetty viimeksi 2021 ja siinä katsotaan vuoteen 2025, jolloin seura täyttää taas pyöreitä vuosia. Edellisellä strategian päivityskierroksella käytiin laajaa keskustelua koronapandemian keskellä etämahdollisuuksia käyttäen. Ensimmäisen seuranhallituksen käynnin oman keskustelunsa esiin nostettujen kysymysten äärellä. Tämän jälkeen kaikelle seuraväelle avoimia keskustelutilaisuuksia järjestettiin useita. Keskusteluiden pohjalta projektia silloin vetänyt seurakehittäjäme kokosi kysymyspatteriston ja toteutimme laajan, kaikille seuran jäsenille lähetetyn seurakyselyn. Kysely kokosi yhteen ajatuksia ja saimme valtavasti myös avoimia vastauksia

kehitysideoineen. Hallitus kävi näitä läpi, purki kyselyn tuloksia ja näiden toimenpiteiden jälkeen syntyi yläpuolella esitelty strategia, jonka seuran kokous hyväksyi kesäkuussa 2021.

Kyselyn tulokset ja koko kysymyspatteristo, sekä avoimet vastaukset ovat saatavilla seuran toimistolla. Seuraava strategian päivitys tulee aloittaa edellisen läpikäymisellä. Miettimällä onko tavoitteet toteutuneet, sekä käyttämällä seurattavuuden ja analysoinnin vertailukelpoisuuden vuoksi osittain samoja kysymyksiä seuraavassa seurakyselyssä.

3.1 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Toiminnan turvallisuus voidaan käsittää monilla eri tavoin. Lajeissa voi sattua ja tapahtua vaikka mitä, mutta niin voi muussakin yhdistystoiminnassa. Ruumiillisten sattumien ja tapahtumien jälki-seuraamusten helpottamiseksi seurallamme on sekä harrastustoimintaan, että niin sanottuun tal-kootoimintaan liittyvät vakuutukset OP-Pohjolassa. Muunlainen turvallisuus muodostuu joka päivä toiminnassa olevien ihmisten kautta.

Periaatteisiimme on alusta asti kuulunut avoin, kestävä, yhdenvertainen ja syrjinnästä vapaa toiminta, johon jokaisella on mahdollisuus osallistua. Toimiessaan seurassamme ihminen voi toimia tuntien itsensä hyväksytyksi ja välitetyksi. Kaikilla tulisi olla oikeus ja mahdollisuus liikuntaan varallisuudesta riippumatta. Järkevillä päätöksillä onnistumme pitämään harrastamisen hinnat edullisina ja vaikka harrastamisen maksut elävät toiminnan eläessä, niin olemme sitoutuneet pyrkimään siihen, että kukaan ei lopettaisi harrastamista sen kustannusten vuoksi. Meillä on käytössämme huojennuskäytäntöjä pienituloisille ja kaikista haastavistakin asioista pyritään keskustelemaan voidaksemme turvata lasten ja nuorten harrastaminen.

Seuramme kotipaikka Nokia on maantieteelliseltä kooltaan suuri kunta ja asukasmäärältään keski-suuri. Välimatkat tekevät harrastamisesta osaltaan hankalaa. Toki myös harrastuspaikkojen sijainti haastaa alueellista tasa-arvoa. Olemme lisänneet joitakin harrasteryhmiä eri puolille kaupunkia ja antaneet näin harrastusmahdollisuuksia myös niille lapsille, joilla ei ole kotona kuljettajaa tai muita keinoja siirtyä pitkiä matkoja harjoituksiin.

Sukupuolten välinen tasa-arvo on suuri haaste ihan missä tahansa yhteisössä. Me tunnustamme eri sukupuolet ja ohjaamme toimintaamme siten, että kaikki harrastajat ja taustatoimijat tulevat hyväksytyksi omana itsenään. Hallinnossamme ei toimi koskaan pelkästään yhden sukupuolen edustajia, vaan turvaamme toiminnan laadun ja erilaiset näkökulmat olemalla tässäkin asiassa avoimia ja ennakkoluulottomia. Harrastajien sukupuoli ei vaikuta vuorojen tai harrastustilojen antamiseen.

Eri-ikäiset harrastajat ja seuratoimijat ovat seurassamme samanarvoisessa asemassa. Turvataksemme harrastajan polun pienestä lapsesta aikuiseen harrastajaan katkeamattomana, olemme

pyrkineet lisäämään myös aikuisten harrasteryhmiä. Näin pystymme madaltamaan kynnystä omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen. Nuoria aktivoimme osallistumaan harrastamisen ohella ohjaamiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liikunnan kautta.

Pyrimme huomioimaan kaikki harrastajaryhmät toiminnassamme. Olemme integroineet paraurheilijoita toimintaamme, sekä järjestäneet erityistä tukea tarvitseville omia ryhmiä.

Liikunta ja harrastaminen on ihmiselle tärkeä osa kotoutumista ja yhteiskunnallisen hyväksynnän saamista. Tuemme tätä ajatusta ja meidän ryhmiimme ovat tervetulleita kaikki kotimaasta, äidinkielestä, ihonväristä tai uskonnosta riippumatta. Kansainvälisyys on yksi tulevaisuuden ja kehittymisen suunnista.

Toiminnassamme emme oleta kenenkään olevan automaattisesti tietyllä tapaa seksuaalisesti suuntautunut. Emme salli tässäkään asiassa syrjiviä toimia. Pidämme yllä rakentavaa keskustelua ja vaikutamme osaltamme siihen, että myös meidän toiminnastamme erillinen paikallinen toiminta olisi myös näissä asioissa syrjinnästä vapaita.

Liikunta on universaali kieli. Liikunnan tulee olla mahdollista kaikille. Liikunta- ja urheiluseurat ovat eräänlaisia yhteiskunnan peilejä – kaikki yhteiskunnalliset muutokset näkyvät myös seuratoiminnassa.

Seuratoiminnan muiden sääntöjen ja periaatteiden lisäksi kaikkien valmentajien, ohjaajien, taustaihminen ja harrastajien tulee olla entistä tietoisempia omasta roolistaan osallistujana, kasvattajana ja esimerkkinä.

Liikunta yhdistää. Liikunta eheyttää. Liikunnan kieli on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen tenavasta tervaskantoon (TUL, 2022).

3.2 Graafinen ohjeistus

Yhtä tärkeää kuin on olla olemassa strategia, niin on olla olemassa myös ohjeet seuran värien ja logojen käytöstä. Seuraavassa pääpiirteittäin graafisen oheistuksen periaatteet:

Seuran virallinen nimi on *Nokian Pyry ry* ja virallista nimeä käytetään virallisissa asiakirjoissa ja papereissa. Arjessa seuran kutsuma nimi kuuluu *Nokian Pyry*. Tätä puolestaan käytetään markkinoinnissa yleensä ja vähemmän virallisissa asiakirjoissa. Sarjaohjelmissa, seuraluetteloissa ja muissa yhteyksissä, joissa nimeä täytyy lyhentää, käytetään lyhennettä *Pyry*.

Typografialla tarkoitetaan kaikkea mikä liittyy tekstiin, kirjasintyyppiin, kirjainten asetteluun ja tekstin värikyseen. Virallisiksi fonteiksi Nokian Pyryn osalta on valittu Arial ja Trebuchet MS. Nämä fontit ovat universaaleja ja löytyvät jokaisesta tietokoneesta maailmassa. Trebuchet MS Käytetään virallisissa asiakirjoissa, työtodistuksissa, juhlavissa asiakirjoissa yms. Arial on taas luonteeltaan arkisempi (vapaampi käyttö, mainonta, internet).

Logojen käyttöä koskevat tarkat ohjeet kullekin logotyypille. Logoja ei saa venyttää, muuttaa tai pilkkoa millään tavalla. Seppele-logo on Nokian Pyryn virallinen logo. Sen käyttö on rajattu virallisiin ja juhlaisiin asiakirjoihin, kuten kunniakirjat, työtodistukset, viralliset asiakirjat (kokouskutsut, pöytäkirjat), juhlat julkaisut ja pelipaidat.

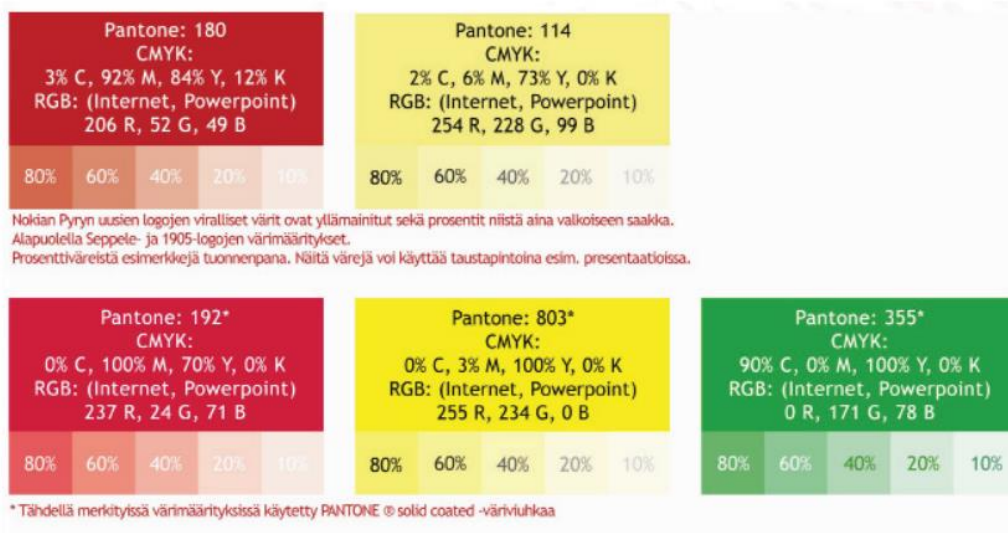
Kuva 3. Nokian Pyryn seppelelogo.

Nokian Pyryn logon käyttö on aina luvanvaraista. Luvan voi myöntää seuran johtokunta tai sen määrittelemä asiasta vastaava henkilö. Vaaka- ja pystysuuntaisten logojen käyttö on vapaamuotoisempaa ja niitä käytetään muun muassa mainonnassa, internetissä, epävirallisissa dokumenteissa ja vapaa-ajan vaatteissa. Myös näiden logojen käyttöyhteys ja mallit on silti syytä hyväksyttävä seuran toiminnanjohtajalla / puheenjohtajalla ennen käyttöä.

Kuva 4. Pysty- ja vaakasuuntaisten logojen käyttö on vapaampaa.

Jokaisella logolla tulee olla käytettäessä suoja-alue, joka rauhoittaa ja takaa sille erottuvuutta. Suoja-alueelle ei saa sijoittaa kuvaa, tekstiä tai muuta grafiikkaa. Suoja-alueet on määritetty vastaamaan noin 1/64 osaa koko logon pinta-alasta. Logoissa tärkeää on tietenkin sen alkuperäinen muoto ja käyttötarkoitus. Oleellisen lisän logon käyttöön tuo myös väri. Värien on oltava oikeanlaiset, että logon ilme ja yhdistettävyyss säilyy oikeanlaisena.

Kuva 5. Värien määritystiedot.

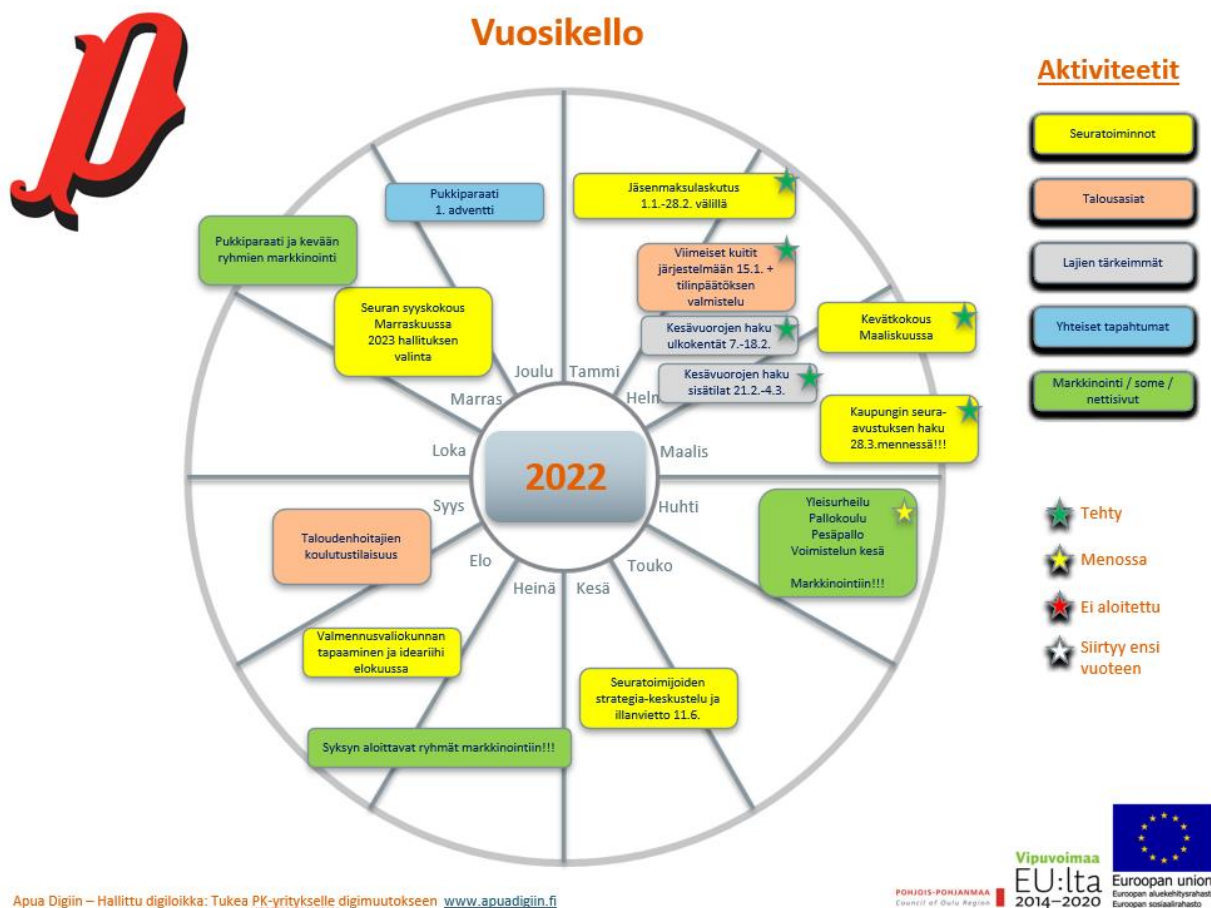
Pyryllä on olemassa myös eri lajijaostoille omat logonsa. Virallista slogania ei sen puoleen toistaiseksi ole, mutta kaikki lisätiedot ja materiaalit graafisesta ilmeestä löydät kotisivujen materiaalit -osiosta. (http://www.nokianpyry.fi/uploaded/files/PYRY_GRAAFINEN_OHJEISTUS_netti.pdf)

4 Organisaatio

Seuran sääntöjen ja ohjesäännön sekä jaostojen ohjeistuksen mukaisesti seuran ylintä päätösvaltaa käyttää yleiskokous. Toimeenpaneva taho on hallitus. Organisaatio toimii vapaaehtois pohjalta, eikä hallituksen tai jaostojen toimihenkilöille makseta kokouspalkkioita eikä palkkaa kokouksissa käymisestä. Seurassa on vuonna 2022 alkaessa yksi yleistyöntekijä, seurakehittäjä, joka pyörittää seuran päivittäistoimintoja, kuten sähköpostiin ja puhelimeen vastaamista. Työntekijä auttaa myös jaostojen vapaaehtoisia heidän seurapalveluihinsa liittyvissä asioissaan tarpeen mukaan. Tällaisia asioita voi olla esim. jäsenrekisterin ylläpitotoimet ja sen käytön konsultointi. Tai vaikkapa seura-vaatteiden tilaamiseen liittyvä neuvonta. Muita työntekijöitä ovat uinnin ja voimistelun päävalmentajat sekä noin 50 muuta, erikokoisilla tuntisopimuksilla työskentelevää ohjaajaa ja valmentajaa.

Hallituksen kokouksissa esittelijöinä toimii yleensä sihteeri, taloudenhoitaja, seurakehittäjä tai puheenjohtaja. Myös jaostoilta tulee seuran hallitukselle käsiteltäviä asioita ja aina silloin on tarkoitus, että jaostosta saapuu joku vieraaksi hallituksen kokoukseen esittelemään kyseistä asiaa. Hallituksen työjärjestys noudattelee isossa kuvassa vuodesta toiseen samanlaista kaavaa. Toki aina tulee ajankohtaisia asioita ja esityksiä, jotka käsitellään ripeästi niiden etenemisen vuoksi, mutta perusrunko tottelee tiettyä kaavaa. Tämän kaavan seuraamiseen hallituksella on vuosikello, josta ilmenee kulloinkin pinnalla olevat asiat. Vuosikellon esittämistapa voi aina hallituksen päätöksellä vaihtua, mutta asiat pysyvät. Hallitus käsittelee ja päivittää vuosikellon aina tarpeelliseksi katsomansa aikataulun mukaisesti.

Jaostojen toiminta on pienimuotoisempaa kuin hallituksen. Se on toki myös paljon konkreettisempaa ja tähtää kyseisen lajin operatiivisen toiminnan pyörittämiseen. Jaostoissa päätettävät asiat ovat helpommin harrastajille näkyviä.

Kuva 6. Seuran vuosikellon yksi esitysmalli. (Apua digiin, 2019)

4.1 Valmennusvaliokunta

Seurassa toimii valmennusvaliokunta. Se on olemassa valmennusosaamisen kehittämisen edistämiseksi, sekä koko seuran valmentajien yhteiseksi keskustelualustaksi. Valmennusvaliokuntaa koordinoi seurakehittäjä, joka kuuntelee valmentajien ajatuksia ja suunnittelee valmentajien koulutusta yhdessä seuran puheenjohtajan, lajien päävalmentajien sekä jaostojen puheenjohtajien kanssa. Valiokunnan keskustelua pidetään yllä jatkuvasti valmentajien yhteisessä viestiringissä (whatsapp -sovellus) ja seuran valmentajan kokoontuvat yhteen isompaan seminaariin kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Seurakehittäjä rakentaa seminaarien rungon konsultoiden edellä mainittuja sisäisiä sidosryhmiään ja sopimalla keskustelun alustajaksi jonkun seuran sisältä tai kutsumalla alustajana seuran ulkopuolelta.

Valmennusvaliokunnan kautta seuran valmentajat saavat tukea paitsi valmennusosaamisen kehittämiseen, myös työsuhdeasioihin ja mahdollisiin ongelmatilanteisiin. Toiminnan tavoite on, että jokainen valmentaja kokisi yhteenkuuluvuutta seurassa ja että hänellä on työkavereita, joiden kanssa yhdessä tarjotaan unohtumattomia liikuntaelämyksiä lapsille ja nuorille. Ja välillä tietenkin

aikuisillekin. Valmentajien moniosaamisen kehittäminen edesauttaa työllistymisen laajenemista omilla ehdoilla, kun valmentaja voi ottaa ohjattavakseen myös toisten lajien tunteja.

Suurin osa Nokian Pyryn palkatuista ohjaajista on nuoria. Uskomme, että nuorten kohdalla valmennusosaaminen on erittäin tärkeä osa tulevaisuuden työmahdollisuuksia. Seurassamme voi edetä tuntiohjaajasta kouluttautumalla, tekemällä ja oppimalla aina ammattivalmentajaksi asti.

4.2 Keskusjärjestö TUL

Pyry kuuluu Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n ja sen Satakunnan piiriin. Maantieteellisesti Nokia on lähellä Tamperetta ja sinnekin suuntaan on yhteistyötä, mutta omassa piirissä osallistumme piirin toimintaan säännöllisesti piirin hallintoelimien ja jaostojen kokousten kautta. Toki lähetämme aina edustajat mahdollisuuksien mukaan myös koko liiton kokouksiin, kun se on ajankoh- taista. Työväen Urheiluliitolla on mittavat perinteet aina vuodesta 2019 tähän päivään saakka. Vii- den vuoden välein järjestettävät liittojuhlat ovat tärkeä verkostoitumis- ja näyttäytymistapahtuma, johon harrastajat usein valmistelevat lajiohjelmia ja osallistuvat joukkuelajien turnauksiin sekä yksilölajien kisoihin.

5 Seuran talous

Seuran taloudenhoito on sähköistetty vuoden 2021 alusta lukien ja osa 2020 tietoja on päätilien tasolla myös viety järjestelmään. Ennen uudistusta taloutta hoidettiin ryhmien, joukkueiden ja jaostojen sekä pääseuran taloudenhoitajan toimesta taulukkolaskentaohjelmalla. Tähän kuului olennaisesti kuitti- ja tositekansioiden kerääminen, laskujen maksaminen pankkitunnuksilla ja rahaliikenteen hallinta suuremmissa määrin myös käteisellä. Tasaisin väliajoin, tai jos toimijalla ei ollut kauheasti tapahtumia, niin kerran vuodessa tositekansiot toimitettiin ulkoistettuun tilitoimistoon läpikäytäväksi ja laskettavaksi. Tämä oli paitsi tolkkottoman kallista, niin myös aikaa vievää ja raskasta kaikille toimijoille. Lisäksi hallituksen tiedonsaanti seuran taloudesta oli minimaalista ja tapahtui oikeasti vain kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä.

Uudistuksen jälkeen talouden seuranta on lähes reaaliaikaista kaikille organisaatiotasolle, laskut menevät maksuun laskunkierro- ja hyväksyntäketjujen kautta ja palkollisten tuntien syöttö sekä matkalaskujen teko tapahtuu kätevästi mobiilisovelluksella. Seuran tilien lukumäärä ja siten pankin tilinhoitokustannukset ovat pienentyneet noin 90 prosenttia. Lisäksi kentältä on kuulunut palautetta taloudenhoidon helppoudesta ja siihen kuluvan ajan vähenemisestä, joka on vapaaehtoisina seuratoiminnassa mukana oleville ihmisille helpotus. Helpotus siksi, että yleistetysti näissä tehtävissä toimii ihmiset, jotka ovat mukana ”rakkaudesta lajiin” ja haluavat olla siinä lajin ytimessä, liikunnan ja urheilun parissa. Aikaa vievät taustatyöt ovat aiemmin havaitusti toimineet motivaatiota vähentävänä.

Muutoksessa on aina tietenkin mukana myös varjopuoli. Tässä taloudenhallinnan kehityksessä ne ovat olleet muutosvastarinta ja vanhoista asioista poisoppiminen. Meillä on iso seura ja paljon toimijoita, eli niitäkin löytyy, kenen mielestä vanhat tavat olivat parempia. Tämä täytyy jollakin tasolla ymmärtää ja hyväksyä, mutta samaan aikaan kaikkien täytyisi silti alistua uusiin, yhdessä päätettyihin tapoihin, sillä päällekkäiset toimintatavat ne vasta turhia ovatkin.

5.1 Jäsenrekisteri MyClub

Nokian Pyn jäsenrekisterin ylläpito toteutetaan valmiilla ohjelmistoalustalla nimeltään MyClub. Kyseinen järjestelmä on Taikala Oy:n tuote, jolla on yli 800 seurakäyttäjää Suomessa. Nokian Pyn ohjelmistoa käyttää jokainen jaosto ja joukkue. Siellä ylläpidetään kaikki seuran harrastajat ja harrasteryhmät. Kaikki vakituiset harrastajat ja jaostojen sekä hallituksen toimihenkilöt ovat seuran jäseniä. Jäsen voi hallita omia tietojaan jäsenrekisterissä itse. Pois lukien ryhmiin kuulumisen. Toimihenkilöille voidaan antaa järjestelmään erilaisia rooleja tehtävän mukaan. Tästä huolehtii pääkäyttäjät, joita ovat ainakin seurakehittäjä ja sihteeri. Jäsenrekisterijärjestelmällä hoidetaan myös kaikki tietosuojaa eli GDPR-liittännäiset velvoitteet. Kaikki laskutus tehdään myös myClub-

ohjelmalla, johon tulevat myös maksujen palautteet Osuuspankin pankkitileiltä. Laskut ja maksut siirtyvät automaattisesti taloushallintajärjestelmä Netvisoriin. Avoimet laskut ja maksetut laskut (reskontra) seurataan myClub-ohjelmassa. Käytössä on Visma saatavien hallinta, jolloin Visma lähettää muistutuslaskut ja suorittaa perinnän, jos päädymme viralliseen perintään asti menemään. Tähän on saatavilla erillinen ohje ” *myClub Visma Financial Solutions Oy maksuvalvontapalvelu täydennetty ohje*” myclubin tiedostoissa. (Nokian Pyry MyClub, 2020)

5.2 Talouden ohjeistus

Tässä luvussa käsittelemme taloudenhoidon tärkeimmät ohjeet, ja tekstin lähde on taloudenhoidon koulutusmateriaali (Nokian Pyry, 2020). Ohjeita on paljon ja moneen yksittäiseen asiaan on erittäin yksityiskohtaiset toimintaohjeet jäsenrekisterin tiedotteet -osiossa (osoite lähdeluettelossa). Niihin kannattaa tutustua, jos olet jonkin ryhmän tai jaoston talousvastaava tai muu vastuullinen tai seuran hallituksen jäsen.

Jokaisesta harrastajasta ja yhteistyökumppanista tarvitaan sekä sähköpostiosoite, että laskutusosoite. MyClub lähettää laskut sähköpostilla, mutta maksumuistutukset Vismalta menevät paperilla, joten ilman laskutusosoitetta ei voi lähettää laskua lainkaan. Kaikki laskutus tehdään myClub -järjestelmällä (harrastelaskut, yhteistyökumppanit, sponsorituotot, turnauslaskutus, jäsenlaskutus jne). Laskua tehtäessä pankkitiliksi valitaan seuran yhteinen tili (laskulla näkyy Visman tili, mutta maksun suoritus tulee seuran pankkitilille). Tulot siirtyvät Netvisoriin laskentakohteittain ”lasku kuuluu ryhmään”- tiedon perusteella. Perustettaville ryhmille tulee tehdä myös kustannuspaikkalinkitys eli tieto seuran taloudenhoitajalle, kun perustetaan uusia ryhmiä. Laskutuskategoria määrää kirjanpidon tilin, jolle laskurivi kirjautuu eli valitsettehan laskutuskategorian laskun aiheen mukaan. Jos järjestelmässä tekee virheellisen laskun, tulee se hyvittää (kolme pistettä laskun edessä sisältää tämän vaihtoehdon), jolloin kirjanpito ja perintä menee oikein. Jos laskun vain sulkee, kirjautuu se luottotappioksi ja suljetun laskun perintä jatkuu Visman toimesta (lähtee maksullisia muistutuksia laskun kohteelle). Jos harrastaja maksaa laskun, käyttämättä laskun viitenumeroa, tulee maksusuoritus kirjata laskulle käsin, koska muutoin lasku jää avoimeksi. Tällöin maksutieto ei siirry näistä myClubiin. Mikäli muita harrastajien maksutapoja edelleen haluttaisiin ylläpitää, on toimintatapa sovittava seuran taloudenhoitajan kanssa, jotta maksut saadaan tunnistettua. Maksut tulee kuitenkin tehdä seuran tilille.

Seuran, jaostojen ja joukkueiden kirjanpito ja maksuliikenne sekä palkanlaskenta hoidetaan Netvisor-ohjelmalla. Netvisorin käyttöoikeus voi olla vain Nokian Pyry ry:n jäsenenä. Jokainen laskuntarkastaja, taloudenhoitaja ja palkansaajan esimies tarvitsee tunnukset Netvisoriin. Tunnukset pyytää jaosto ja perustaa seuran taloudenhoitaja. Tunnuksia varten tarvitaan: nimi, henkilötunnus kokonaan, puhelinnumero ja sähköpostiosoite. Kaikille määritellään omaan käyttötarpeeseen

perustuvat oikeudet ja käyttöä helpottava kotisivu, jossa näkyvät tarvittavat tiedot. Jaosto ilmoittaa myös oikeuksien poistotarpeet, eli jos joku henkilö lopettaa toimintansa, niin siitä tulee toimittaa tieto taloudenhoitajalle. Netvisorია voi käyttää selainversiona (suomi.netvisor.fi) tai Netvisor-mobiilisovelluksella. Selaimessa onnistuvat ostolaskujen tarkastus, kirjanpidon kirjaukset, maksatus, tuntien kirjaukset, matkalaskujen teko ja palkanlaskenta sekä kustannuspaikkaseuranta. Mobiilisovelluksella voi kirjata tuntitiedot palkanlaskentaan (työaika) ja tehdä matkalaskut. Tunnit ja matkalaskut hyväksytään selainversiossa. Ostolaskujen tarkastus tehdään verkkoversiossa tai (Visma) Manager-sovelluksella. Yksityiskohtaiset ohjeet Netvisorin käyttöön otosta saat jäsenrekisterin tiedotteet-osiosta.

Jokainen talousyksikkö (joukkue, ryhmä) muodostaa oman kustannuspaikan, johon talousvastuullisilla henkilöillä on näkyvyys. Taloudenhoitajille luodaan pikalinkki omalle kustannuspaikalle helpottamaan raportoinnin seuranta. Jos kustannuspaikalla halutaan seurata erikseen vielä eri ryhmiä, laskentakohde "ryhmä" perustetaan ja kohdistetaan tuotot ja kustannukset ryhmälle. Avustusprojektit merkitään kustannuspaikkatunnisteen lisäksi omina laskentakohteinaan. Kun on saatu toimintaan rahoitusta, jonka käytöstä tulee raportoida myöhemmin, käytetään laskukohtaisesti tätä laskentakohdetta raportoinnin helpottamiseksi.

Kustannuspaikkakohtaisesta tuloslaskelmasta seurataan taloudellista asemaa suoriteperusteisesti, jolloin tulo kirjautuu laskun kirjauspäivämäärän mukaan ja vastaavasti kulu kirjautuu, kun ostolasku hyväksytään (ostoreskontrassa). Tilikauden tuloksen tulee olla ylijäämäinen, sillä yli omien varojen EI saa elää. Kustannuspaikkakohtainen tuloslaskelma ei siis kerro suoraan joukkueen rahamäärää, vaan se kuvaa joukkueen taloudellista asemaa suoriteperusteisesti olettaen, että kaikki tehdyt myyntilaskut tullaan maksamaan.

Netvisorin seurassa on otettu käyttöön budjetointi, joka tukee talouden seurannassa. Seuran tilikausi on kalenterivuosi, joka on myös budjetoinnin aikajänne. Talvilajit suunnittelevat tulonsa ja kulusensa kuukausittain kahden tilikauden puolelle. Budjetti syötetään kuukausitasoisesti Netvisoriin hyvissä ajoin ennen seuran syyskokousta seuraavalle tilikaudelle. Joukkueen tai ryhmän tulee jatkuvasti huolehtia, että kustannuspaikan tulos pysyy positiivisena, joka puolestaan osoittaa, että toimija on pysynyt luomassaan budjetissa ja on omavarainen (käyttänyt vain omia varojaan).

Ostolaskut vastaanotetaan seuran yhteiseen ostoreskontraan joko verkkolaskuina tai pdf-skannauspalvelun kautta. Laskutusosoitteen muutos on ilmoitettu Netvisorissa oleville toimittajille. Jatkossa tulee ostoa tehdessä ilmoittaa seuran verkkolasku- ja skannauspalveluosoite sekä vaatia laskulle selkeä tieto kustannuspaikasta. Tieto laskutusosoitteesta tulee lähettää myös toimittajille, jotka edelleen lähettävät laskut vanhoilla yhteystiedoilla. Toimittajan perustamiseksi tarvitaan laskulla näkyvät tiedot. Joissakin tapauksissa saapuva ostolasku sisältää monen eri joukkueen kuluja

(esimerkiksi tilavuokralaskut, lajiliiton sarjamaksut, erotuomarimaksut yms.). Tällöin ostolaskun summa jaetaan/kohdistetaan joukkueiden kustannuspaikoille laskuriveittäin tai muutoin määritetyin perustein. Näissä massalaskuissa laskun tarkastuksesta ja hyväksynnästä sekä kulukohdistuksista vastaa jaoston hallinto (jaoston taloudenhoitaja ja haluttaessa puheenjohtaja). Aikaa säästyy ja samalla vältetään ylimääräiseltä seuran sisäiseltä laskutukselta.

Jokainen ostoreskontraan saapuva lasku tiliöidään, kohdistetaan kustannuspaikalle ja asetetaan tarkastuskiertoon joukkueen toimihenkilöille. Lähtökohtaisesti ostolaskujen kiertoon asettaminen on seuran taloudenhoitajan ja seurakehittäjän vastuulla, ellei asiasta erikseen sovita. Jokaiselle laskulle valitaan yksi tarkastaja ja hyväksyjä sen mukaan, mille joukkueelle lasku kuuluu. Joukkueen (joukkueenjohtajan ja) rahastonhoitajan tehtävänä on tarkastus- ja hyväksyntävaiheessa käydä lasku läpi, tarkistaa sen oikeellisuus ja tarkistaa, että kyseessä oleva lasku kuuluu kyseiselle joukkueelle. Tarkastaja ja hyväksyjä antavat valtuutuksen laskun maksamiselle seuran tililtä. Hyväksynnän myötä lasku kirjautuu kuluksi joukkueen omalle kustannuspaikalle. Jaostoittain valitaan, tarvitaanko jaostosta/joukkueesta tarkastaja ja hyväksyjä vai vain tarkastaja, jolloin jaostojen ja seuran taloudenhoitaja tekevät hallinnollisen hyväksynnän.

Netvisor käyttöönotto (eri ohjelmat)	Netvisor käyttöönotto (eri ohjelmat)
Netvisor-selainversio: suomi.netvisor.fi tai https://login.netvisor.fi/ (tai suomi.netvisor.fi, selaimilla Chrome, Firefox, Edge ja Opera) tai Netvisor-mobiilisovelluksella - Vähintään ensimmäinen kirjautuminen henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla - Selainversioon voi kirjautua myös Netvisor ID-mobiilisovelluksella, johon tunnustaudutaan sormenjäljellä tai PIN-koodilla (käyttöönoton jälkeen) - Netvisor-mobiilisovellus - ladataan puhelimen sovelluskaupasta, ensimmäinen kerta tunnustaudutaan vahvasti sekä asetetaan PIN-koodi ja haluttaessa sormenjälkitunnistus. - NetvisorID käyttöönotto: - lataa sovelluskaupasta (Google Play, App Store tms) - mene Netvisorin verkkoverstoon, jossa oikeassa yläkulmassa on oma nimesi. Valitse "omat perusasetukset" => NetvisorID. - Lisää puhelinnumero ja vahvista se verkkopalvelun ohjeen mukaan antamalla puhelimeen tullut vahvistuskoodi. - Valittavaksi tulee "Hanki aktivointikoodi" => paina - Mene NetvisorID-appiin ja ota käyttöön "aktivointikoodilla" eli syötä verkkopalvelussa näkyvä aktivointikoodi Appiin ja yhdistä => aktivoi (tehtävä melko nopeasti tai koodi vaihtuu) ja ota käyttöön.	(Visma) Manager käyttöönotto (ladattava myös sovelluskaupasta), kun NetvisorID otettu käyttöön: - Valitse Netvisor-vaihtoehto => syötä puhelinnumerosi => paina mieleen näytöllä oleva koodi, avaa NetvisorID-sovellus ja varmista, että näytöllä näkyvä koodi on sama => vahvista => anna aiemmin antamasi NetvisorID PIN-koodi. - Lisäksi olemassa Visma Scanner, jolla voi kuvata tositteet kirjanpitoon helposti, kun tosite ei tule verkkolaskuna tai skannauspalvelun kautta. Hinta 0,5 €/skannattu sivu. Jos henkilöllä on oikeus tehdä matkalaskuja, myös sitä kautta saa tosittien liitteet lisätyä (kustannus 5 €/hlö/kk). Tämä tulee käyttöön mahdollisesti myöhemmin. - Netvisorin selainversiossa voi maksutta lisätä puhelimen kameralla kuvatun tai muutoin skannatun liitteen ostolaskuksi ja laittaa maksuun ostolaskujen kanssa. - Skannattu tosite liitetään Netvisorissa tapahtumaan, jota se koskee.

Kuva 7. Ote taloudenhoidon yksityiskohtaisista ohjeista.

Seuran pankkitili on osuuspankissa. Maksuliikenne hoidetaan Netvisorin kautta. Kaikki laskut tulevat tai lisätään ennen maksua Netvisoriin, josta tehdään maksatusajot. Jaostojen / seuran sisäiset kulujaot tehdään Netvisorissa kustannuspaikkalaskennan avulla seuran ja jaostojen taloudenhoitajien toimesta (palkat, sivukulut, matkakulut tilavuokrat, tuomarikulut jne). Ei enää maksuliikennettä seuran tilien välillä. Pankkikortteja ei myönnetä. Henkilökohtaisella vastuulla olevien luottokorttien mahdollisuutta selvitetään. Esim. peli-/kilpailumatkaruokailuista kannattaa pyytää lasku. Käteiskassaa voi pitää väliaikaisesti (turnauksessa, pelimatalla -> kaikista kuluista ja tuotoista oltava kuitit)

ja käteiskassasta on pidettävä erillinen päivittäinen kirjanpito, johon löytyy ohje MyClubin tiedotteet -osiosta.

Tapahtumien kirjaus - perustiedot

- Myyntilaskut siirtyvät myClubista automaattisesti viikoittain Netvisoriin. Avoimien myyntilaskujen seuranta myClubissa.
- Ostolaskut tilihoidaan kirjanpidon tilille ja jaoston / joukkueen kustannuspaikalle niiden tarkastuksen ja hyväksynnän yhteydessä.
- Mikäli tarvitaan manuaalimaksu, tehdään siitä käsin ostolasku, johon maksun perustana oleva todenne liitetään, ja toimitaan kuten ostolaskun kanssa. Maksun saaja tulee perustaa toimittajarekisteriin ennen maksua. Maksu lähtee muiden maksujen mukana tililtä. Aluksi seuran taloudenhoitaja voi auttaa näissä.
- Muut tilille tulleet suoritukset kirjataan Netvisorissa tiliotteen perusteella liittäen tapahtuman todentava tosite kirjaukseen. Tiliotetta kirjaa seuran taloudenhoitaja.
- Tapahtuman todentavat tositteet "raahataan" Netvisorin seläinversiossa tapahtuman liitteeksi tai tarpeen mukaan otetaan Visma Scanner käyttöön (0,5 €/skannaus). Jos henkilö liittää paljon tositteita kännykällä skannaten ja tekee myös matkalaskuja, kannattaa ottaa käyttöön matkalaskutoiminto (4-5 €/hlö/kk). Tarpeesta yhteys seuran taloudenhoitajaan.
- Tositenumerointi tulee automaattisesti Netvisorista.

Tapahtumien kirjaus - kulut

- Ostokuitteista on käytävä ilmi
  - mistä ostoksesta on kyse ja
  - miten se liittyy joukkueen toimintaan (ellei tämä laskusta selviä, laitetaan itse kuittiin tai sen liitteeksi selvitys oston perusteesta. Esim. makkara/limsakuittiin "Saunailan 10.12. tarjoilu")
  - tapahtuman osallistujien nimet
  - ostaja
- **Huom. Alkoholijuomien ostamista joukkueen varoista vältetään!**
- Ostokuitti on valokuvattava (kuvan selkeys tarkastettava!) tai skannattava ja liitettävä Netvisoriin maksuoroituksen tekemiseksi.
- Turnausten/kilpailujen osallistumismaksuista, joista ei ole saatu laskua, kirjanpitoon voidaan liittää kutsu tms., joka osoittaa kustannuksen.
- Mikäli asianmukaista tositetta tai muuta selvitystä menosta ei ole, voidaan menoerä tulkita aiheettomaksi, mikä seurauksena noston/maksun suorittanut henkilö jää velkaa joukkueelle/jaostolle/seuralle ko. summan. Myös verottaja voi tulkita noston / maksun saajalle veronalaiseksi tuloksi.

Kulujen korvaukset

- Kululaskujen korvauksen hakemiseen on kaksi vaihtoehtoa (Huom! Ei sisällä km / pv-rahoja):
  - seuran omalla kululaskulomakkeella, joka lisätään pdf-tiedostona seuran yhteiseen ostoreskontraan jaoston / joukkueen taloudenhoitajan toimesta. Ostoreskontrassa kululasku menee tarkastuksen ja hyväksynnän myötä maksuun.
    - Henkilön tulee olla perustettuna toimittajarekisteriin.
  - Kululaskujen korvaukset voidaan hakea myös matkalaskujen yhteydessä (verkossa/sovelluksessa, 5 € per hlö/kk, kun lasku tehty). Matkalaskun luonnin jälkeen se tarkastetaan ja hyväksytään sekä maksetaan viimeistään palkkojen maksun yhteydessä.

Matka- ja kululaskut

- Matkalaskut (kilometrit ja päivärahat) tulee syöttää Netvisorissa (salain- tai sovellusversio).
  - Oikeudet tekemiseen tulee perustaa etukäteen (seuran taloudenhoitaja).
  - **Normaalisti matkalasku tehdään sovelluksessa** (riittää palkansaajaksi lisääminen, tällöin henkilöllä ei ole oikeutta seläinversioon)
  - Jos henkilö tarvitsee myös ostolaskun tarkastusoikeudet (tai muita taloustoimintoja), voi matkalaskun tehdä myös seläinversiossa. Seläinversion oikeuksia ei lähtökohtaisesti perusteta vain tuntien tai matkalaskujen syöttöä varten.
  - Kustannus 5 €/hlö/kk (kun tehty laskuja), joten laskuja kannattaa tehdä harvakseltaan.
- Jos matkalaskuja tehdään edelleen Excellissä, syöttää jaoston taloudenhoitaja ne Netvisoriin hyväksyntää ja maksua varten korvauksen saajan puolesta (oikeudet laittava ensin kuntoon seuran taloudenhoitajan toimesta!)
- Matkalaskun **tarkastaa ja hyväksyy** aina jaoston pj/taloudenhoitaja/joukkueenjohtaja.
- Matkalaskuja voi tehdä vain matkalaskutoiminnon kautta, koska kaikki km-korvausten ja päivärahajen maksut tulee **ilmoittaa kansalliseen tulorekisteriin 5 (viiden) päivän** kuluessa maksusta (tai maksukuukauden lopusta)
- Matkalaskujen maksujen tiheys tarkistetaan alkuvuoden aikana, kun Netvisorin toiminnallisuudet selviävät

Kuva 8. Lisää yksityiskohtaisia ohjeita seuran talouteen.

Mikäli jaostolla/joukkueella on palkattua henkilökuntaa, palkanmaksu menee aina seuran palkanlaskennan kautta. Palkkasumma sivukuluineen kirjautuu jaoston/joukkueen kustannuspaikalle. Palkanmaksupäivä on kuukauden 15. päivä (palkat tilillä viimeistään tuona päivänä). Työsopimukset (seuran työsopimus pohjalla) ja verokortit tulee toimittaa seuran taloudenhoitajalle hyvissä ajoin ennen kuin tunteja pitäisi alkaa kirjata, jotta työntekijä saadaan ajoissa perustettua järjestelmään. Ilman sopimusta ja verokorttia ei työntekijää voi perustaa. Sopimuksen tietojen lisäksi tarvitaan puhelinnumero ja sähköpostiosoite. Lomakorvaus maksetaan tuntipalkkaisille osa-aikaiselle henkilölle kuukausittain. Määritä tuntihinta ilman lomakorvausta. Lomakorvaus 9 % (1. vuosi) tai 11,5 % (1v jälkeen) maksetaan erikseen tuntipalkan päälle.

Lähtökohtaisesti tunnit syötetään mobiilisovelluksen avulla, jolloin palkansaajalle ei tule lainkaan Netvisor-seläinversion käyttöoikeutta ja käyttöönotto on helpompi. Tunnit on syötettävä Netvisor-

sovellukseen seuraavan kuukauden 2. päivään mennessä (tai jaoston haluamaan tiukempaan aikatauluun). Tunnit on tarkastettava ja hyväksyttävä 6. päivään mennessä. Palkan hyväksyy henkilölle/kustannuspaikalle asetettu esimies Netvisor-selainversiossa. Esimiehestä tarvitaan nimi, henkilötunnus (kokonaan), sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Palkkalaskelmat ovat henkilön nähtävissä Netvisor-sovelluksessa. Seuran taloudenhoitaja vastaa palkkojen laittamisesta maksuun ja lähettää tulorekisteri-ilmoitukset maksetuista palkoista ja matkalaskuista Netvisorin avulla.

Netvisor ja tuntien syöttö	Netvisor ja palkkojen hyväksyntä
Jokainen palkansaaja ja matkalaskujen tekijä tulee perustaa Netvisorin palkansaajaksi. • Tarvitaan: työsopimus, verokortti, nimi, henkilötunnus kokonaan, puhelinnumero ja sähköpostiosoite. • Palkansaaja käyttää Netvisor -mobiilisovellusta (ladataan puhelimen sovelluskaupasta) • Ensimmäisellä kerralla vahva tunnistautuminen. Käyttöönnotossa asetetaan jatkon tunnistautumista varten PIN-koodi ja haluttaessa sormenjälki. • Ohjevideo "Tuntien kirjaaminen mobiilisovelluksella" (vaatii rekisteröitymisen): https://solutions.vismaacademy.com/unit/view/id.22485 • Sovelluksen eri osiot (vasen yläkulma 3 viivaa): • Työntekijä syöttää tuntitiedot palkanlaskentaa varten "Työaika" -osiossa päivittäin tunteina viimeistään seuraavan kuukauden 2. päivään mennessä. • Käytä oikeaa kirjauslajia ja varmista, että lisätiedoissa on aina kustannuspaikka (laskentakohde) tunnistettuna ja olet tunnintehnyt juuri sille. Tunnista lisäksi avustusprojekti ja ryhmä niiden soveltuessa (esimies auttaa tässä). • Matkalaskut tehdään "Matkalaskut" -osiossa (ks erillinen ohje) • Jos kyse pelkistä ostokulujen korvauksista, kuitti (vähintään SELKEÄ kuva) pankkitilitiedon kera jaoston / joukkueen taloudenhoitajalle. Maksetaan ostoreskontran kautta. • "Oma työsuhde" kuvaa maksettuja palkkoja ja työsuhteen muita tietoja. • Palkkalaskelmat näkyvät etusivun Omat palkkalaskelmat -laatikon kautta.	• Jokainen palkkojen tarkastaja ja hyväksyjä (esimies) tarvitsee tunnukset Netvisorin selainversioon. Tunnukset perustaa seuran taloudenhoitaja. Tunnuksia varten tarvitaan: nimi, henkilötunnus kokonaan, puhelinnumero ja sähköpostiosoite. • Tarkastus ja hyväksyntä tehdään Netvisorin selainversiossa: suomi.netvisor.fi tai https://login.netvisor.fi/ (selaimilla Chrome, Firefox, Edge ja Opera) • Kirjautuminen henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla (vahva tunnistautuminen), mobiilivarmenteella TAI NetvisorID-appilla (sormenjälki tai PIN-koodi). • Ensimmäinen kirjautuminen pankkitunnuksilla, jotta voi ottaa käyttöön NetvisorID:n • Ohjevideoita: • Palveluun kirjautuminen: https://solutions.vismaacademy.com/unit/view/id.22310 tai https://solutions.vismaacademy.com/unit/view/id.22487 • Tuntien hyväksyminen: https://solutions.vismaacademy.com/unit/view/id.22489

Kuva 9. Tarkempia tietoja järjestelmän käytöstä löydät MyClubin tiedotteet -osiosta.

Tutustuthan talouden ohjeisiin huolellisesti. Niiden päivityksestä vastaa seuran taloudenhoitaja yhdessä hallituksen kanssa. Jos huomaat jotakin korjattavaa tai jokin asia jää vaivaamaan mieltäsi, ota rohkeasti yhteyttä.

6 Urheilutoiminta

Nokian Pyry on reilusti yli tuhannen jäsenen yleisseura. Tällä hetkellä 2022 seurassa harrastetaan seuraavia lajeja: jalkapallo, jääkiekko, moottoriurheilu, paini, pesäpallo, uinti, voimistelu ja yleisurheilu. Lajien harrastamisen järjestämisestä vastaa kunkin lajin oma jaosto, lukuun ottamatta pesäpalloa, jonka järjestäminen on suoraan pääseuran vastuulla. Lisäksi seurassa toimiin nuorisajaosto, joka vastaa erityisesti ei-lajisidonnaisen nuorisotoiminnan järjestämisestä. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset nuorille tarkoitetut tapahtumat ja leirit.

Pyryssä liikkujan polun ajatus on aikoinaan syntynyt sille pohjalle, että ihminen voisi harrastaa samassa seurassa koko ikänsä taaperosta ikääntyneeksi senioriliikkujaksi asti monipuolisesti ja kehittyen, menestymistä unohtamatta. Yleisseuran tarjoama monipuolisuus on meille kilpailuvaltti alati kovenevassa harrastajien houkuttelussa. Pääkilpailijoinamme ovat kaikki ihmisten vapaa-ajan käyttöön vaikuttavat tekijät. Muut urheiluseurat ovat tässä enemmän kollegoita kuin vihollisia, sillä me kolmannen sektorin toimijat kannamme yhdessä taakkaa tulevaisuuden sukupolvien hyvinvoinnista, niin psyykkisestä kuin ruumiillisestakin.

Aivan olennainen asia meidän seuramme harrastamisen ja kilpaurheilun järjestämisessä on seuran sääntöjen noudattaminen ja strategian tavoitteita kohti eteneminen. Kaikkien toiminnassa mukana olevien tulee tehdä yhteistyötä, oppia toisiltaan ja kehittää itseään. Samalla tuotamme unohtumattomia elämyksiä ja onnistumisen tunteita toisille. Pidämme yllä positiivista mielialaa ja luotamme sen ruokkivan toiminnan kehittämisen kannalta tärkeää yhtenäisyyttä.

Pyryssä on sekä harraste- että kilpaurheilua. Molemmat ovat tärkeitä. Kilpaurheilun järjestämisen vaatimukset ovat kovempia kuin harrasteliikunnan. Se tulee kaikkien muistaa. Näitä asioita ei kannata sotkea keskenään, sillä puhutaan ihan eri vaatimustason toiminnasta, kun mennään kilpaurheilun pariin. Tulee ammattimaisuutta, määrää ja kustannuksia.

7 Toimintakäsikirjan päivittäminen

Seuran hallitus päivittää toimintakäsikirjaa aina tarvittaessa. Lisäksi seurassa kutsutaan koolle keran vuodessa niin sanottuun strategiapäivään hallinto, lajijaostojen edustus sekä muita seuratoimijoita. Strategiapäivässä käydään keskustelua alustusten pohjalta seuran ja lajien kuulumisista, koulutustarpeista, ohjaajatilanteista, sidosryhmäyhteistyöstä sekä niin vapaaehtoisten kuin palkattujenkin jaksamisesta ja hyvinvoinnista. Samassa yhteydessä luodaan ajatus toimintakäsikirjaan ja pohditaan, tulisiko sinne lisätä osioita ja kuunnellaan kuinka jaostot ovat sitä hyödyntäneet. Palautteen pohjalta seuran työntekijä yhdessä hallituksen kanssa toteuttaa tarvittavat päivitykset.

Lähteet

Digileap-hanke. 2019. Apua digiin. Luettavissa: <https://www.apuadigiin.fi/tyokalut/tiekartta/vuosikello/>. Luettu 27.4.2022

Kotisivut. Nokian Pyry. Luettavissa: <http://www.nokianpyry.fi/main.php>. Luettu 27.4.2022

Strategia. Nokian Pyry.

MyClub. Nokian Pyry ry. 2020. Taloudenhoito -koulutus. Luettavissa: <https://nokianpyry.my-club.fi/flow/notifications/115561>. Luettu 30.4.2022 (vaatii rekisteröitymisen)

Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry. 2022. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ohjelma. Luettavissa: https://issuu.com/tul_ry/docs/tasa-arvo-ohjelma_2020. Luettu 30.4.2022